

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
— Megállapodás szerint —

Nyitott soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

MEGHIVÓ

a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület Igazgatóválasztmánya — nyílván mint
Zalavármegye Központi Mezőgazdasági Bizottságának — valamint a
Zalavármegyei Gazdasági Egyesületnek
1908. évi március 28-án Zalaegerszegen az egyesület helyiségében
tartandó

rendes tavaszi közgyűlésére.

Az igazgatóválasztmányi gyűlés kezdetét veszi d. e. 9 órakor, a közgyűlés d. e. 10 órakor.

Tárgysorozat:

1. Az egyesület vezetőségének tisztújítása. (Alelnökök, igazgatóválasztmány, pénztárnok.)
  2. Elnöki jelentés az 1907. évi működésről.
  3. Javaslat az 1894. évi XII. törvénycikk végrehajtása tárgyában alkotandó megyei szabályrendeletre vonatkozólag.
  4. Garabonc község vásárendélyezési kérelmének véleményezése.
  5. A dobronaki közbirtokosok legelőfelosztási kérelmének véleményezése.
  6. Folyó ügyek, indítványok.
- Zalaegerszeg, 1908. évi március hó 10-én.

Sárközy Viktor,
g. e. titkár.

Hertelendy Ferencz,
g. e. elnök.

Március 15.

Álljunk a háromszinü zászló alá mindnyájan, nyissuk meg sziveinket a kegyeletes emlékezésnek és ünnepeljük meg hálás, hazafias lélekkel a nemzeti újjászületés, az új életre ébredés első napjának évfordulóját.

Mondjuk el évről-évre újra, hogy a nagy nap emlékezete nem mulott el és élni fog mindig, amíg magyar szív dobog, mert ezen a napon kezdődött el az a kor, amely tisztultabb eszméivel, a közszabadság kiterjesztésével megteremtette a demokratikus magyar államot; ezen a napon született meg az egyenlőség, a gondolat szabadság.

Az eszmék diadala volt ez a nap. A harc fegyvere az igazság, a népek millióinak igazsága, a szabadsághoz való legszentebb joga. Öntudatra ébredtek a milliók; eltörölte szolgaság bilincse; szabadságra töre-

kedett a gondolat s a mindenható földi hatalomnak korlátot szabott a nemzet akarata.

Megifjodást, megújulást jelent március 15-ike, amely napon a nemzet egybeforrt, a nép nemzetté vált.

A megújulás emlékére ülünk ünnepet; a szabadság hajnalhasadtát, a megifjodás korszakának első virágnylását köszöntjük március idusán.

A szabadság virágait fakasztotta ki ez a nap, világot rengető vihar között.

A vihar felrázta az alvó lelkeket, felébredt lethargiájából a nép, visszakövetelte legszentebb jogait s megkapta, kiküzdötte azokat magának az igazság és lelkesedés fegyverével. És összedőlt a régi rend, amelynek romjai eltemették a régi világot.

A vihart elfeledtük, a régi sebek behegedtek, de március virágai ma is oly üdéek, olyan illatosak, mint amikor leg-

először fakasztotta ki őket a szabadság napjának első meleg sugára.

Az eszme megmaradt, gyökeret vert s nagyra nőtt Magyarország alkotmányának vérrel áztatott talaján.

A nép szava harsogott ezen a napon az égig s a semmiből új korszakot teremtett; vér nélkül való áldozatot tett a haza oltárára. És nem volt ennek a napnak bánata, fájdalma, csak öröme, lelkesedése, dicsősége.

Minden esztendőben záródokoljunk el a márciusi hősök emlékéhez, hogy eltanuljunk tőlük azt a tiszta lelkesedést, amely hatalmával le tudja söpörni a nemzet testéről a bilincseket; amely ledöntötte, porba tiporta azokat a gátló sorompókat, amelyek leláncolták a gondolatot; megsibbasztották az akaratot és esküt mondott, szent esküt, amely kifejezte a magyar szabadságszeretét.

A márciusi hősök szent hagyományain épült fel a modern Magyarország.

A nemzetet le lehetett ugyan egy időre nyügözni, de mikor újra felragyogott a szabadság napja, a márciusi eszmék diadalmasan törtek előre, mert nem halhatnak azok meg soha, mint az örök igazság.

Az örök igazság, az örök emberi jogok diadalát ünnepeljük s ennek az ünnepnek a fényét nem homályosítja el semmi visszavonás, dicsőségéhez nem tapad vér.

Az előítéleteket elűzted, a szolgaság bilincseit összezuzdted te nagy nap. Köszöntünk, akik új életre ébredtünk, szabadok lettünk általad. Légy a jövőben is symboluma a magyar szabadságnak. Az a fáklya, amelyet te gyújtottál, lobogjon örökké; az a mag, amelyet elvetettél, teremjen bőséges gyümölcsöt mi magyar hazánknak.

Egyesíts minden magyar szívet szent emlékeid dicsőségének hirdetésében. Mert nem csak emlékeztető vagy te, hanem kifejezője az ősi alkotmányhoz s a szabadsághoz való ragaszkodásnak, amely közös kincsünk mindenkivel ebben a hazában.

Álljunk a háromszinü lobogó alá és hirdessük a szabadságot, egyenlőséget, testvériséget.

A közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága mult kedden tartotta meg március havi rendes ülését gróf Batthyány Pál főispán elnöklete alatt.

Az ülés egyik fontos tárgya volt Dr Buchberger Józsefnek, a zalaegerszegi államépítészeti hivatal volt főnökének fegyelmi ügye. A bizottság hosszas és beható tárgyalás után Dr Buchberger Józsefet

hatáskörének tullepése miatt 300 K pénzbüntetésre ítélte és kb. 500 K illetékelenül hivatalos célra felhasználtság megítélésére kötelezte.

Az *Alispán* jelentette, hogy február hó folyamán a csendőrsők által a büntető bíróságok hatáskörébe tartozó büntett és vétség miatt feljelentett 209 egyén, kik közül 25 a nyomozás során letartóztatásba helyeztetett. 49 tettes testi sértés, 105 pedig lopás miatt vonatott felelősségre, tehát testi épség ellen irányuló büntető cselekmény és lopás vétsége, illetve büntetésnek esetei fordultak elő a legnagyobb számban, mely körülmény részben a téli évszak következtében beállott munkacsökkenésre és az élelmiszerek árának emelkedésére vezethető vissza.

Kihágás miatt a kir. járásbírókhoz 15, a közigazgatási hatóságokhoz 417 egyén jelentett fel.

Tüzeset 7 fordult elő, amelyeknél az összes kár 95.987 K; ebből biztosítás folytán megtérült 6520 K. A tűz keletkezésének oka két esetben gondatlanság, két esetben gyújtogatás volt, három esetben pedig kideríthetetlen maradt.

A kivándorlás teljesen szünetel; a tavaszi időszak közelsége dacára is csak huszonhatan jelentkeztek utlevélért, ezek közül is csak husz szolt Amerikába.

Népoktatás. Kir. tanfelügyelő február hónapban teljesítette a csáktornyai tanítóképző intézet évnegyedes látogatását, megvizsgálta az intézet köztartását és annak tanulmányi rendjét. Tártyalt Csáktornya nagyközség elöljáróságával és a csáktornyai kisdodovodai egyesület elnökségével a két óvónővel működő kisdodovodának államosítása, az egyik óvónőnek a város megfelelőbb pontjára leendő kihelyezése, végül pedig egy harmadik kisdodovodának a külső községek egyikében oly célból leendő felállítására iránt, hogy a központi kisdodovodák hatása Csáktornya külső részében is biztosítható legyen. A csáktornyai polgári leányiskola meglátogatása kapcsán az intézet összes viszonyait felelő értekezleteket tartott a tantestülettel.

A miniszter rendelete alapján begyűjtettek a Tapolcán felállítani tervezett polgári leányiskola szervezéséhez szükséges adatok s azok a miniszterhez felterjesztettek.

Kir. tanfelügyelő meglátogatta a tapolcai r. kath. és izr. elemi iskolát, hogy a tervbe vett polgári leányiskola remélhető növendékeinek számát megállapíthassa.

Drávavásárhely, Zalamegye és Zalaújváros községek érdekeltségével az ezen községekben működő elemi iskolák mellé kisdodovodák szervezése céljából tárgyalások folynak.

Meglátogatta kir. tanfelügyelő a stridói állami elemi iskolát s ennek kapcsán a községi és iskolai érdekeltséggel megállapította a stridói iskolánál a hatodik tanuló szükségességét, másrészt pedig a stridói iskolára utalt, de attól rendkívül messze fekvő és a közvetlen szomszédos Stájerországba iskolázó I. hegykerületi tankötelek részére felállítandó iskola szükségességét. Ez érdekében a miniszterhez sürgős felterjesztés megy.

A muraszentmártoni és szelencei iskolák túlméretessége az oktatás sikerét annyira veszélyezteti, hogy az iskolafentartó közönség a járási főszolgabíró útján felhívott egy új iskolának alapítását és ugyanezeken egy új iskolának Réthánon való megnyitására iránt.

A muravidi iskola államosításának ügye a miniszterhez felterjesztette.

Február hónapban állami kezelésbe vétetett a sümegi alapítványi kisdodovoda és ezzel kapcsolatban Sümeg község megkeresett az ovoda részére szükséges építkezés foganatosítása iránt.

Hernyék község, amely eddig csatlakozva iskolázott, új községi iskolát nyitott.

Kir. segédtanfelügyelő meglátogatta a gáncsai, melinci, lippahézi, lippai, adriáni, bellatinci, izsakózi, deklézsi, bagonyai és turniscai iskolákat.

Közegészségügy. Az időjárás a hó közepéig mérsékelt hideg volt; éjszakánként fagy, azon túl ködös, nedves, borult a hó végéig.

A felnőttek közegészségi állapota február hó folyamán nem volt kedvező, mert igen nagy számban fordultak elő a légző szervek hurutos és lobos megbetegedései, az influenza és reumatisztus bántalmak.

A gyermekek közegészségi viszonyai szintén nem mondhatók kedvezőeknek, mert a légző szervek gyakori hurutos bántalmi mellett a

paesai járásban a kanyaró járványosan, a csáktornyai, nagykanizsai és paesai járásokban a diphteria megtehető gyakori esetben szörvályosan lépett fel, a vörhenyesetek száma azonban az egész vármegyében örvedetesen apadt.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronesoló toroklob 29, hasi hagymáz 17, kanyaró 73, vörheny 143, hőkhurut 1, bárányhimlő 1 és gyermekági láz 1 esetben.

Rendőri boncolás 3, hullaszemle 9 volt; súlyos sértés bejelentett 6.

Öngyilkosságot 3 egyén követett el és pedig Riba Ferenc badaesonytomaji lakos vízbe ölte magát, Torma Róza 17 éves keszthelyi cseléd gyufaoldatot ivott, Peitli Mária 28 éves boldogfai lakos felakasztotta magát.

Elmekőrnak két esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát; ezek közül egy a lipótmizei elmeogyógyintézetbe szállított s egy orsz. elmeogyógyintézetben helyeztetett el.

Pénzügy. Február hó folyamán egyenes adóban befolyt 383.293 K 86 f. míg 1907 év hasonló időszakában 465.681 K 11 f., a bevétel tehát 82.567 K 25 fillérrel apadt. Az év első két hónapjában, a tavalyi bevételhez viszonyítva, a csökkenés 144.046 K 64 f.

A fenálló hátralék 2.144.463 K 56 f., ami a múlt évi hátralék és a f. évi kivetés 80.5%-ának felel meg.

Hadmentességi díjban 3754 K 75 f volt a bevétel, amely e címnél is 2799 K 80 f csökkenést mutat.

Bélyeg és jogilletékben bevettek 75.475 K 49 ft, míg 1907 év február havában 130.001 K 26 ft. A bevételi kevesebblet tehát 54.525 K 77 f. — Az év első két hónapjában a csökkenés 84.694 K 91 f.

Illeték egyenértékben a múlt havi bevétel 4878 K 25 f. A bevétel 1938 K 61 f csökkenést tüntet fel.

Fogyasztási és italdobban 187.138 K 88 ft fizettek be. A tavalyi bevételhez viszonyítva a befizetés 4145 K 06 fillérrel emelkedett ugyan, de az év első két hónapjában 68.948 K 22 fillérrel csökkent.

Italméresi illetékben 5786 K 70 f folyt be. A csökkenés 458 K 23 f.

Dohányjövődékben 204.729 K 79 fillér volt a bevétel, amely az 1907 év február havi bevételénél 28165 K 29 fillérrel több.

Sőjövődékben 6818 K 48 fillér fizettek be. E címnél a február havi bevétel 57 K 30 f, a január-februári bevétel pedig 6660 K 98 f csökkenést tüntet fel.

Leírtak a múlt hónapban 8041 K 95 f egyenes adót és 218 K hadmentességi díjat. Fizetési halasztást 59, ideiglenes házádó mentességet 70 esetben engedélyeztek.

Vármegyénk közgazdasági viszonyai február hónapban. Az elmúlt hónap az időjárás jobbára enyhének mondható. Egyes napokon a hideg állandóan is kitartott, azonban legnagyobb részben csak az éjszakai fagyokra szorítottok.

Az időjárásnak ilyen változása a gazdaságokra veszélyessé válhatott volna, ha a talaj nagyobb mérvű nedvességet tartalmazott volna, így azonban a felfagyás csak kis mértékben volt észlelhető s számottevő kárt nem okozott.

A hó vége felé a csapadékos időjárás is beköszöntött, amely ugyan akadályozta a mezőgazdasági munkákat, azonban a vetéseknek s a meglehetősen száraz földnek többet használt, mint amennyit a munka hátráltatásával ártott.

Február hónapban a gazdasági munkálatok egész a hó közepéig részint szüneteltek, részint trágyahordásra szorítottak. A hó második felében a tavaszi vetések megkezdhetők voltak, melyet az esős napok kivételével állandóan folytattak.

A vetések állására február hónap lényegesebb befolyással nem volt. Az őszi vetések állása megyszerte jó közepesnek mondható. Okoztak ugyan az egerek a vetésekben helyenként némi kárt, azonban ezen kártétel csak oly mérvű, hogy az átlag számításánál tekintetbe sem jöhet.

Február hónapban a szőlőkben is megkezdtek a munkálatokat. A metszés és kitakarás folyamatban van. A szőlővessző jól telet, abban a fagy s eső kárt nem tett.

Az állatállomány telettelésével a gazdák, a körülményeknek megfelelően, többé kevésbé szükösen kijönnek. Amennyiben a tavaszodás normális lesz, nagyobb zavar a takarmányhiány következtében nem fog előállani.

Az állategészségügyi állapotok e hónapban is kedvezők voltak, fertőző ragályos betegségek nem léptek fel.

Az állatvásárok forgalma élénkebb, az árak szilárdabbak és emelkedő irányzatot mutatnak.

A gabona árak február hónapban nagy fluktuációknak voltak kitéve, összegezve az egészet, azon végeredményre jutunk, hogy a január végei árakhoz viszonyítva a buza árak mintegy 20—25 fillérrel emelkedtek, amely ár ép úgy mint a januári, nem felel meg a mai viszonyoknak.

A takarmányárak, dacára a nehéz teletelési viszonyoknak és a teletelés vége közeledésének, nem emelkedtek, sőt egyes esetekben estek.

Február hónapban a eselédváltóság is végbement, mely különösebb mozgalmat egy gazdaságban sem idézett elő.

Általánosságban tapasztalhatjuk, hogy míg a múlt év hasonló időszakában a munkaadók nem kaptak elegendő munkást, addig ma napról-napra az ország minden részéből száz számra jelentkeznek a munkát kereső munkások.

Ezen alakulás a szociálistáknak a gazdasági munkásokkal szemben valloit kudarcára, de legfőképp a pénzviszonyok megdrágulása folytán beállott üzleti pangásra vezethető vissza.

Tekintettel arra, hogy Zalamegyének az állattenyésztés fontos jövedelmi forrása, a gazdák érdekeit fenyegeti a megkötendő szerb kereskedelmi szerződés ama tétele, hogy habár kontingentált mennyiségben is, a hus behozatal Szerbiából megengedtessek.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségi állapota igen kedvező volt. A hivatalból jelentendő ragadós betegségekkel fertőzött községek száma, mely január végén 24 volt, február hó végével 16-ra csökkent.

Lépfenevel január végén fertőzve volt 1 község, február hó folyamán megállapított 2 községben, fertőzve maradt 1 község.

Vesztelességgel fertőzve volt 1 község, februárban fellépett 1 s megszűnt 1 községben; fertőzve maradt 1 község.

Rühkórral fertőzve volt 1 község, de a hó folyamán a betegség teljesen megszűnt.

Sertésorbánccal fertőzve volt 5 község, megállapított 3 községben, megszűnt 5-ben, fertőzve maradt 3 község. Sertésvészettel fertőzve volt 16 község, megállapított 3 községben, megszűnt 8-ban, fertőzve maradt 11 község.

Egyéb betegségek közül szarvasmarhákban a seregő üszök, járványos elvetelés és a sugárgomba betegség, továbbá egy gazdaság ló állományában a ragadós hólyagos szájfájás fordultak elő.

Védőoltások csak lépfene ellen történtek 5 gazdaságban

Az állatvásárok gyenge közepes forgalom mellett zajlottak le, a zalaszentgróti vásár pedig a rossz időjárás miatt meg sem tartatott. — Az állatrakódó állomások forgalma gyenge, közepes volt.

Aktualitások.

(A *Sabor.*) Összeült a horvát tartománygyűlés, amely tele van a magyarok elleni gyűlölettel. A képviselők urak ordítanak, hadbánd-iznak, kikérgezik a királyi leiratot s kutyába veszik a bánt. Kenderkővet esznek és tüzet okádanak, mert tetszeni akarnak a népek s nemzeti apostolokká akarják magukat felfújni. Mert ők a délszláv álmok rajongói s az egységes magyar állam ellenségei.

És ezeknek az uraknak óhajtanak teljes és korlátlan szólásszabadságot biztosítani a magyar parlamentben azok, akik ellenzik a házszabályok szigorítását. Ezeknek akarnak beünnöket kiszolgáltatni azok a magyarok, akik a legeslegjobb hazafiaknak hiszik és tudják magukat. Hát ajánlanak akkor más módot, amivel ezt a piszkoskodást meg lehet akadályozni s el lehet hallgattatni, meg lehet zabolázni kérelhetetlen ellenségeinknek a parlamentben való tobzódását. A jobb módok keresését azonban mindenki másra bizza s amíg egymás között veszekedünk, a horvátok lazítgatják az egységes magyar állam kötelekeit.

(A *feministák, vagy nők az alkotmányban.*) A feminista mozgalom koruuknak egyik nagyon megszivlelendő jelensége. A feminizmus nem is volna ellenszenves dolog, ha nem csapongana a hóbort-

tok határáig. Sőt az erkölestelenségig.
Pedig hát a legrokonszenvesebb mozgalom sikerét is kockáztatja olyan kérdések előtérbe tolésa, amelyek a mozgalommal nem is állnak szerves összefüggésben, de némely tulbuzgó apostol rögeszmejeként a mozgalom lényeges alkotó részeiként szerepelnek.

A feminizmussal szemben mutatkozó ellenszenv különösen annak a két kérdésnek tulajdonítható, amelyekkel kapcsolatban a feministák legtöbbször adnak életelt magukról. Ezek: a nemi felvilágosítás és az anyaság kérdése, a másik pedig a politikai jogok megszerzése.

Feministák nem elégsznek meg azzal, hogy a nő társadalmi és gazdasági pozícióját erősítsék s intenzívebb boldogulását előmozdítsák. Nekik ép az a tér kellene, melyre nem termettek s azokat a kérdéseket hánytorgatják, amelyek ugyaszólván undorítóvá teszik azt a meztelenséget, amelyben a nemi életet bemutatják s azt a chauzmust, amellyel az anyaságtól való védekezést tárgyalják, tehát az emberrel vele születet erkölcsi törvényekkel szembe helyezkednek és megcsufolják, kijátszák a természetet.

A nemi felvilágosítás kérdését X. számú felolvasásban és cikkben fejtegették már, de annak szükségességéről és hasznáról nem győztek meg senkit s a téma — akár pedagógusok és pedagógák gyakorlati tanításait, akár a golyamase cáfolatára írt verseket közöljék, megmarad annak, ami eredendő természeténél fogva volt: utálatosnak.

És mit szóljon a moderna eszméktől meg nem mételvezett ember ahoz, amiket feministáink az anyaság kérdéséről beszélnek. Mit mondjunk a Nelly Russel féle értekezésekhez. Szinte megborzad az ember, amikor egy „műveit“ hölgy azt hirdeti: Nem szükséges anyának lennie a nőnek. Elég ha az élet élveiből kivieszi a részét. Legyünk kevesen, de éljünk jól.

Ez már a feminista mozgalom perverzítése. Ettől meg a férfiak állítólag durva lelke is irtózik. És ha a feminizmus „igazsága“ tovább is tért hódítanak, a durva lelkű férfiak nem ettek meszet, hogy családot alapítsanak s magukra vegyék egy modern hölgy eltartásának gondját. Lassanként azután elfogyunk, míg a vademberek, akiket a feminizmus aligha hódít meg tanúinak, szépen szaporodnak a kultúra dícsőségére.

A politikai jogok után való törekvés már egészségesebb gondolat, csak hogy néhány száz esztendővel előbb jött a világra, mint kellett volna. Az a hölgyküldöttség tehát, amely a szavazati jogért a minisztereknél s a tisztelt ház elnökénél járt, ezidőszent még hiába járt. Amint azt gróf Andrássy Gyula nagy merészen meg is mondta.

Bizony hiába okoskodunk, tisztelt hölgyeim, önök ugyan a világ urai, de azért a férfi és nő képességei között a természet által alkotott különbségeket nem tudják eltüntetni. És ám lássák a következményeit, ha a házasságot csak holmi ösztönök kielégítésére való intézményé, a családi életet alacsony rendű együttélésé devalválják.

Meglehet, hogy ez lesz az emberi lélek emelkedettségének, az erkölcsnek s végül a kultúrának a sirja.

Csak az a szerenese, hogy az asszonyok nagyobb része ma még okosabb, vagy a feministák szemében elmaradottabb, semhogy Nelly Russel követője lenne.

* * *

(Ujságegetés.) Mi is voltunk valamikor fiatalok. Mi is tüntettünk a 48-as képviselők mellett s elégettük a magunk mindennapi ujságját, akár csak a mai egyetemi ifjuság, amely az első pillanatban felesapott 48-as balpártnak.

És ez — hála Isten — mindig így volt és mindig így is lesz. Mert az ifjuság lelke tele van hevülettel s nem törődik az exigenciákkal.

Tökéletesebb, jobb, dícsőbb kor után vágyik, mint a jelen. Sokszor azt sem tudja: mit óhajt és mit vár, csak tör előre. Ezért mindig a szélső irányokhoz csatlakozik, azokért lelkesedik és tüntet.

Jól van ez így! Maradjon is így! Mert jaj annak a nemzetnek, amelynek ifjusága is beáll bölcsnek, alkuszik, paktál és amikor lelkesedni kellene, a fejében keresi a szívét.

Mi is végigénekelünk a főváros körntjait, abeugoltuk Tiszát, Csákyt, Fejérváryt s elégettük a Múzeum kertben a „Nemzetet“, amelyben néhai való Bekies Gusztáv szidott bennünket keményen. És énekeltek a Kossuth nótát hozzá, éltették az öreg Madarászt, Iház Dánielt, Apponyi Albertet, Hermann Ottót, és az összes 48-asokat.

Ki hitte volna akkor, hogy a mi utódaink egyszer a Kossuth névhez is hozzáragasztják az abzugot, elégettik Kossuth lapját s a 48-as balpárt vezetése alatt tüntetnek a 48-as jobb-párt ellen.

A kép, a rendezés ugyanaz, csak a nevek változtak. Lengyel Zoltán vezeti fel a tüntetőket egy Kossuth ellen!

Mindent megemészt az idő. Meglássátok, még Lengyel Zoltán nagysága és népszerűsége sem tart örökké.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Publi.

Március 15 és — a tulipán.

Barabás Béla is addig dikiézott, addig hatott a szívekre és lelkekre és addig szította a pilanatyai száma lángot a magyarokban, míg végre maga is belátta, hogy mind nem ér ez semmit, nem a 48 vagy 67 menti meg a hazát, hanem a gazdasági téren való egyöntetű szövetkezés a gazdag és közös ellenség, Ausztria ellen.

Csak hogy jó Barabás a régi Barabás maradtál te! Azt hitted, hogy ezzel a kijelentéssel a tettek mezejére léptél, pedig megint csak dikiézöttál. A ki tenni akar, annak nem szabad felejteni.

És felejtettél te is, felejtünk mi is.

Ismered-e, illetve emlékszel még kedves olvasóm a tulipánra?

Egy kis jelvény volt, aztán lett belőle mozgalom, a mozgalomból szövetség és a szövetségből — a szövetségi vezetők és előjárók nagyszabású rendelkezései folytán — Ausztria emelkedő behozatala Magyarországra. A tulipán elhervadt, de felvirult az osztrák behozatal.

Ha egyéb nem, már magában ez a körülmény parancsolná, hogy fel kell állítani határainkon a vámsorompót.

Előttem a statisztika. 1906. évben fizetett Magyarország osztrák árukért 1200 millió koronát; 1907 évben pedig 1289 milliót. Csak 89 millióval többet!

Szidják a lipótvárosi kaszinóban, na meg a vidéken is a kormányt, hogy felemelte a kvótát! Hiszen nincs az a kormány, a mely akkora százalékkal emelné a kvótát, mint a mennyivel az osztrák iparnak fizetett adót mi, a magunk jószántából emeljük. Nagy hangon felszámítjuk, mennyit tesz ki a kvóta emelés egy évben; azt azonban elfelejtjük, hogy a kvótán kívül Ausztriának fizetett adót mi magunk jószántából felemeltük 10 hónap alatt 89 millióval.

És kik emelték? Azok, a kik a tulipán mozgalmat addig gunyolták és üldözték, míg levették a szép jelvényt a kabátunkról.

Hiszen magam voltam szem és fültauja, mikor a mozgalom idejében Pesten lévőm dologom, az utcákon járkáltam, hogy egy alak meglátva egy tulipán jelvényt, így szólt szomszédjához: „Hát még mindig büzlik a tulipán?“ (Értve ezt valószínűleg a tulipánnak csak a

virágjára, nem pedig a — hagymájára.) A lapokban, kivált a darabont és szociáldemokrata lapokban derűre borúra járták a faragatlan és sületlen élecek a tulipánról. Az ember egy ideig csak tűri az ilyen értelmetlenségeket, de aztán megunja az örökös esipkedést — s a tulipán, ez az olyan szép reményekkel kihajtott virág, odakerült a cotillonjelvények közé hervadni.

Mintha csak megrendelték és megfizették volna Ausztriából ezt az anti-tulipán mozgalmat. Nyomában annál vigabban özoñlöttek a megrendelések Ausztriába, sőt külön fel is utaztak, hogy a helyszínén vásároljanak.

Pedig az a kis virág olyan volt, mint állandó memento a magyarság nagy kötelességére: függetleníteni magunkat Ausztriától. Feledékeny nép vagyunk, nem nagyon szeretünk tanulni, de könnyen kaphatók vagyunk a feledésre. Az a tulipán jelvény figyelmeztetett bennünket, valahányszor a pénztréát kezünkbe vettük: ne adj pénzt semmiért, a mi idegen, de kivált semmi olyanért, a mi osztrák!

Ma március 15-én megint rengeteget össze dikiéznek az emberek széles e hazában. Kárpátoktól-Adriáig szól a esatazaj, fegyverzórej, a mint az ünnepi szónokok a nagy nap jelentőségét méltatják. Estére aztán vége lesz a nagy szó-áradatnak és bele zökkenünk a rendes kerékvágásba.

Hát ebbe a szó tengerbe fullad nálunk minden tett. Bolond az a Lueger, hogy az armádiát akarja bemasiroztatni. Hagyjon csak minket beszélni, beszélni és beszélni, mert ha fegyverrel tör ránk, akkor nem érünk rá beszélni, hanem összetartunk és kiverjük. A sok dikiézás alatt észrevétlenül, bántódás nélkül gyökeret verhet köztünk és ha néhány eladó frátert megvásárolt magának, nyert ügye van.

Bizony fel kellene már állítani azt a vámsorompót. Védjük meg magunkat első sorban saját magunk ellen. Ha a vámsorompó állani fog, ha egyszer kénytelenek leszünk magyar ipar cikkeket vásárolni, akkor talán a buta viceket sem fogjuk annyira a szívekre venni, mert a zsebünknek is lesz szava hozzá.

Gyermek még ez az ország, vezetni kell a saját javára is. Megmutattuk a tulipán mozgalomban, hogy nem tudnak magunktól önálló lenni. Nos hát akkor önállóvá kell tenni ezt az országot erővel is — mert ha nem leszünk ön-állók, elveszünk, mint elveszett a gyöage tulipán a sok giz-gaz és bojtorján közt.

Petőfi ébredése.

*Fehéregyházi gyászos csatatéren,
A honvéd vértől ázott völgy ölében
Megmozdul a hant lassan, csendesen.*

*A kis virág megrebben hirtelen,
Ijjetten retten arrább a bogárka;
Zizegve hajlik széjjel a fű szála
S a ki szívünkben itt él, halhatatlan,
A költő honvéd sírjából kipattan.
Zsinóros honvédörnagyi ruhája
Vértől átázva simul ujra rája,
Balján a kardja megcsörren, a mint
A réten át veszi lépteit.
Dalok költőjét kis virágok ezre
Sóhajta nézi, hogy megy messze, messze...*

*S midőn nem sejtí, várja senki sem
Pesten a muzeum fölépcsőjén terem.*

*— Innen riadtam egykor a magyarra:
Én népem, ha nem vagy gyáva; talpra!
A vészharangot kondítom felctted.
Csatáról zengek ifjaknak öregnek!
Pacsirtacsó, szerelmi dal helyett
Hadd töltse meg az erdőt, berkeket
Agyu dörgése, haldoklók panasza...
A szabadságet, a hazáért talpra.*

Milyen kerítést készítsünk? Olcsót, szépet, tartósat. Ez a drótkerítés.

Magasság és lyukbőség tetszés szerint.

Bámulatos olcsó árak!!

Készíték acélsodrony ágybetéteket 5-10 évi jótállással. Felvilágosítás ingyen.

Szabó József

első vasmegeyei sodronykerítés, ágybetét és szitaáru üzlete
SZOMBATHELY, Kőszegi u. 8. sz.

— Nem tudjátok már harci dalaim?
Nem lelkesültök gyújtó szavain?
Vagy tán rabok vagyunk ma, mint valánk?
Rugnak, gyaláznak, szegyen száll reánk.
Graz árulók, sápolók serege
Nemzetirtó vásárja tölti be
E büszke homok szabad téreit?
Fegyverre, talpra, fel csatára mind!

— Sirból jöök fel: emlékezzetek,
Itt e helyen mire esküdtetek!
Utánam ezrek siri árnya kél,
Mind számon kér, mind vádol és ítél.
Ti leborultok sirjaink felett,
Hösi halálért illő kegyelet!
De hogyha szemfedő borul reátok,
A gyávákról mit mond majd unokátok?

— Megesküvötek, emlékezzetek:
Rabláncot többé nem hord kezetek.
Kardot, kaszákat fogtatok helyette,
A zsarnok sápadt, rémült nevetekre.
Vác, Isaszeg, Nagysarló, Budavár
Fölött a honvéd glóriája áll,
A honvéd győzve nyomul mind tovább —
S ma rab hazában ő a — porkoláb.

— E gyáva fajnak, e korcsnemzedéknek!
A békés rablánc volna hát az élet?
Nem hősökre hallgat már, de pulyókra,
A kik bezebelet kincsekben turkálva,
Hirdetnek gyáva meghunyászkodást?
Inkább eltűröm százszor a halált!
Ébredjétek, fel újra, diadalra!
Hadd kondítom a vészharangot: talpra!

Budán fönn, a királyi vár alatt,
Mátyás tornyában kong-bong a harang.
S a téren, hol a büszke szobor áll,
A sápadt honvéd mozdul, kél, leszáll,
S míg felselkednek vérző sebei,
Rongyos zászlóját égnék emeli.
„Az élők félnek. — Keljétek halottak!
Dörgjüek fülébe a remegő korcsnak:
Csak gyáva nép lesz rabbá! Fel hát! Hallga:
A vészharang kong. Most vagy soha! Talpra!“

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A győr-sopron-ebenfurti vasut szücsáru szükségletének fedezése érdekében ajánlattételre hívja föl az érdekelt iparosokat. Szállítandó 150 db alhivatalnoki téli sapka, 250 db szolgai téli sapka, 80 bundbéléses köpeny alhivatalnokok számára, 18 db ugyanily rövid köpeny mozdonyvezetők számára, 10 db ugyancsak bundabélésű posztókabát vizsgáló lakatosoknak, végül 150 db irha ruha.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi március 25 ig nyújtandók be.

A részletes adatokat tartalmazó ajánlati felhívás kamaránk hivatali helyiségében megtekinthető.

Sopron, 1908 évi március hó 9-én.

A soproni kereskedelmi és iparkamara.

Hivatalos-rovat.

Az 1894. XII. tc. 50. §-a alapján felhívom a város határában levő birtokosokat és birtokbérletet, hogy a belsőségeket, szőlőkben, gyümölcsösökben, majorokban és kertekben levő fákat és bokraikat a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyó fészkektől és lepketojásoktól, nemkülönben a darázs-fészkektől 1908 március hó végéig megtisztíttatni s az összegyűjtött hernyókat, hernyó- s darázs-fészkeket, hernyó- s lepke-tojásokat elégetni el ne mulasszák, mert különben a jelzett munkálatokat, — a hivatkozott törvény 52. §-a értelmében, — költségükre fogom foganatosíttatni s azonkívül a 95. §. k) pontja alapján a mulasztókat büntetni.

Ezen kihágás 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel vagy megfelelő elzárással büntethető.

Felhívom a birtokosokat arra is, hogy az értékes gyümölcstermést tönkretévő férgek pusztításában a hatóságnak azzal is támogatására legyenek, hogy a mulasztók neveit akár a hogy-vagy mezőőröknek, akár közvetlenül a városi hatóságnak szóval vagy írásban jelentsék be.

Zalaegerszeg, 1908 március hó 10 napján.

Dr. Korbai, polgármester.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Magyar Gazdaszövetség (Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 40.) A Magyar Gazdaszövetség, melyet Károlyi Sándor gróf, a nagy gazdavezér alapított és amelynek ezidőszori elnöke Darányi Ignác, Magyarország földművelésügyi minisztere, igyekszik fölébresztetni, kötelességének tudatára juttatni a nemzetnek azt a részét, mely hivatva van a többiek vezetésére. Szervezi a szétszórta erőket és megismertette őket a magunk bajaival, a jobb és szebb jövő érdekében tevékeny munkára serkenti őket. Nagy tevékenységet fejt ki a falvak lakóinak helyes mederben való szervezése ügyében és azért, hogy őket a tömörülés, szövetkezés gondolatával és előnyeivel megismertesse.

A Magyar Gazdaszövetség az idegenből visszatérő magyaroknak céltudatos módon való elhelyezése érdekében nyilvántartja az olyan birtoktesteket, melyeken a visszajövők akár mint szövetkezetekbe állott bérlők, akár mint tulajdonosok megtalálhatják itthon a boldogulhatást. Ezért felkéri a tulajdonosokat, hogy az ilyen célokra alkalmas birtokokat nála bejelentsek.

A Magyar Gazdaszövetség a szétszórta erők egyesítésével közremunkál új telepek alakításánál, szervezi a földhasznóbérlő szövetkezeteket, a fogyasztó és értékesítő szövetkezeteket. Megkeresésre falusi gazdaszövetkezeteket alakít. Ingyen ad tanácsot, felvilágosító szót minden hozzáférhetőnek bármely gazdasági és szövetkezeti kérdésben.

A Magyar Gazdaszövetség tagja lehet minden magyar honpolgár és a köz javáért dolgozó minden testület, ha magát évi 12 korona fizetésére kötelezi. Ezen tagság fejében jár a havonta megjelenő „Magyar Gazdák Szemléje” vagy a »Szövetkezés« című hetenkint kétszer megjelenő folyóirat. Évidíjas tagok évi 2 koronával is beléphetnek, melyért számos hasznos tájékoztató könyvet, füzetet kapnak.

A selyemhernyó tenyésztése Zalavármegyében.

Kézhez véve Bezerédj Pál selyemtenyésztési ministeri meghatalmazottnak Darányi Ignác földművelésügyi ministerhez intézett jelentését, mi is gróf Széchenyi István „A selyemről” című művéből vett idézettel kezdhetjük.

„Kimeríthetetlen mennyiségű szederfák ültetése, ápolása, fentartása hazai kötelesség, ha kötelesség a honi gazdagulás s ekkép a nemzeti erő minden s még legkisebb forrását is megnyitni s csak egyik mezejét a hazai iparnak parlagon nagyni bün s ha a kötelesség mindenekelőtt oly tárgyat mozdítani elő, melynek haszna nem egyes kiváltságokra háramlik egyedül, hanem jótékonyasága, mint a napsugár, mindenkit egyenlően érint. Legyen csak elég szederfa levél s a többi bizonyosan el nem marad.”

Fentemlített jelentésből meggyőződhetünk a nagy Széchenyi állításának igazságáról. Ugyanis azt tapasztalhatjuk, hogy ahol kellő számú szederfa áll rendelkezésre, a selyemhernyó tenyésztés is nagy mértékben felkaroltatott s egyes termelők 30 koronától 150 koronáig terjedhető jövedelemre tettek szert a selyemhernyó tenyésztése útján.

Az igaz, hogy aránylag kis jövedelem szerzhető a selyemhernyó tenyésztéséből, azonban a munka is aránylag csekély, mely a tenyésztésre fordítandó. Ha pedig tekintetbe vesszük azt, hogy lehetséges a selyemhernyó tenyésztés útján 150 korona jövedelemhez is jutni, miként azt Kovács

Lajos pölöskei lakosnak elérni sikerült, a nagy Széchenyi fenti idézete szerint csakugyan bün volna a hazai iparnak illetve tenyésztésnek ezen mezejét parlagon hagyni.

Ha meggondoljuk, hogy mennyi terület fekszik nálunk értékesítetlenül s ha megfigyeljük, hogy sok helyen mennyi értéktelen fa van az utak és köztereken elhelyezve, szembe állítva a fenti adatokkal, ki fog tűnni, mily nagy tőke hever nálunk ezen termelési ágánál is kihasználatlanul.

Számításba véve a mai szociális eszmék és mozgalmak által megdrágult termelési tényezők következtében beállott nehezebb megélethetési viszonyokat, nem szabadna elmulasztanunk egyetlen egy alkalmat sem, hogy a nép, ha csak kis keresethez is jusson.

Ütessünk szederfákat, bocsássuk a népnek a szederfa lombot rendelkezésre s bizonyára ki fogja azt saját érdekében is a selyemtenyésztés céljaira használni.

Ezen általános bevezetés után alábbiakban kivonatolom közlöm a Zalamegyére vonatkozó selyemtenyésztési adatokat.

Zalavármegyében, azt mondhatjuk, a szederfák terjedésének arányában terjed a selyemhernyó tenyésztése is, mert a míg a selyemtenyésztési felügyelőség újraszervezésekor 1881-ben mindössze három községben három család tenyésztett selyemhernyót, amiből összesen 42 K. 86 f. jövedelme volt — addig 1907 évben 75 községben 352 család tenyésztett selyemhernyót és ebből 10275 K 75 f. bevétel volt.

Az 1907 év termelési eredménye járásokként a következőleg oszlik meg:

A csáktornyai járásban 125 termelő 1439 kg. gubót termelt 3076 korona értékben, a szentgróti járásban 35 termelő 390 kg. gubót termelt 796 K értékben, a perlaki járásban 61 termelő 743 kg. gubót termelt 1548 K értékben, a pacsai járásban 27 termelő 594 kg. gubót termelt 1218 K értékben, a kanizsai járásban 26 termelő 470 kg. gubót termelt 969 K értékben, az egerszegi járásban 16 termelő 461 kg. gubót termelt 933 K értékben, a sümegi járásban 18 termelő 286 kg. gubót termelt 591 K értékben, a novai járásban 9 termelő 201 kg. gubót termelt 424 K értékben, a tapoleai járásban 10 termelő 140 kg. gubót termelt 275 K értékben, a keszthelyi járásban 13 termelő 103 kg. gubót termelt 205 K értékben, az alsólendvai járásban 7 termelő 50 kg. gubót termelt 102 K értékben, a letenyei járás semmit sem termelt, míg a városokban 5 termelő 67 kg. gubót termelt 133 K értékben.

A termelési mennyiség kilogramm száma valamivel rosszabb a múlt évinél, ennek oka azonban az időjárásban keresendő, mely a késői kitavasodással a szederfa időben való lombosodását is megakadályozta.

Hogy a jövedelme a ter- előknek mégis nagyobb a múlt évinél, ennek oka viszont az, hogy a selyembeváltó hivatalok abba a helyzetbe jutottak, hogy a gubóért az eddiginél magasabb árat fizethetnek.

Utóbbi körülményre való tekintetből mindenestre figyelemre kell méltatnunk a selyemtenyésztést s a nép figyelmét fel kell hívni arra, hogy csekély fáradsággal, a keresetképtelen gyermekek és agok felhasználásával szép mellékkeresethez juthat.

—k—

Szabályrendelet.

A gazda és gazdasági eseléd közt lévő jogviszonyok az 1907. t. cikk keretében való szabályozásáról és a gazdasági eselédlakásokról.

1. §. Az 1907. t. 45. tc. 1. §-a értelmében gazdasági (külső) eselédeknek tekintendő eselédnek kívül gazdasági (külső) eselédnek azok az alkalmazottak is, akik a gazdához az ő gazdasága részére szükséges ipari munka személyes teljesítésére bérért szegődnek be (pl. bognár, kovács, stb.)

Ezen alkalmazottak a gazdával szemben fentálló jogviszonyaik tekintetében az 1907. t. cikk hatálya alá, amennyiben pedig a gazda engedelmével mások részére is végeznek ipari munkát, azokkal szemben az ipartörvény rendelkezései alá tartoznak.

2. §. Ha a szolgálati szerződés szóval kötött meg: a gazda (vagy megbízottja) a szerződés feltételeiről minden eselédnek külön-külön bérlevelet adni és azt sajátkezü aláírásával ellátni köteles.

A bérlevélnek tartalmaznia kell legalább is:

- 1, a eseléd nevét,
- 2, annak megjelölését, hogy a eseléd mennyi időre (mely naptól mely napig) szegődött el,
- 3, azt, hogy mi a eseléd javadalmazása (lakás, készpénzfizetés, gabona, tűzifa, takarmány, legelő, illetőleg marha vagy disznótartás, más termény, szegődményes föld, stb.) és mikor, mely részleteken adatnak ki azok,
- 4, azt, hogy mily szolgálatra (koosis, béres, stb.) lett a eseléd felfogadva azzal, hogy a gazda utasításához képest a gazdaság keretében előforduló minden gazdasági munkát teljesíteni tartozik.

3. §. Az éves külső eselédnek közül a kertészek és vincellérek szolgálati ideje január hó 1-én, a többi éves külső eseléd szolgálati ideje pedig április hó 24-én kezdődik. Ehhez képest a felmondási idő kertészeknél és vincelléreknel november hó elseje, a többi éves külső eselédnél pedig február hó 24-ike.

4. §. Felmondás esetében köteles a gazda eselédjének elboesátó bizonyítványt adni. Az elboesátó bizonyítványban fel kell tüntetni, hogy a eselédnek van eselédkönyve és hogy mikor szünik meg szolgálati szerződése.

5. §. Minden gazda köteles éves külső eselédjének a megtörtént felmondás után új szolgálat keresése céljából a legelső két napra, (kertészeknek, vincelléreknek nov. 1 és 2, a többi eselédnek febr. 24 és 25) szabadságot engedélyezni.

6. §. A 3 szakaszban megállapított felmondási idő előtt a gazda nincsen jogosítva eselédjének elboesátó bizonyítványt kiszolgáltatni vagy eselédjének szolgálat keresése céljából való eltávolítását megengedni s a melyik gazda ezen szakasz ellen vét, kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatlansága esetében pedig 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Ezen szakasz alól azonban kivételnek azon esetek, amelyekben a szolgálati viszony az 1907: 47. t. cikk alapján a szegődési időn belül szünik meg.

7. §. Azon gazda, aki szolgálatban nem álló eselédet eselédkönyv, szolgálatban álló eselédet pedig elboesátó bizonyítvány nélkül bármely időben felfogad, kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatlansága esetében pedig 5 napig terjedhető elzárással büntetendők, a felfogadás pedig érvénytelen.

A melyik eseléd elboesátó bizonyítvány vagy a gazda engedélye nélkül szolgálattal keresés vagy más ürügy alatt bármely rövid időre szolgálattát elhagyja, kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatlansága esetén pedig 5 napig terjedhető elzárással büntetendő s ellene az 1907: 45. t. c. 48. szakasza alkalmazandó.

9. §. Ha a eseléd elzárással van büntetve, köteles az elzárás tartamára a gazdaságba helyettesítést állítani.

10. §. Az 1907: 45. t. c. 41. §-ának második bekezdésében említett gazdasági év (amelynek végéig t. i. a szolgálati szerződés a gazda halála esetén a jogutódokat kötelezi) a kertészeknél és vincelléreknel január hó elseje, a többi külső eselédnél pedig április hó 24-ike.

11. §. A eselédnek I. osztályu kereseti adóját az 1875: 29. t. c. 11. §-a értelmében, hadmentességi díját pedig az 1880: 27. t. c. 11. §-a értelmében a gazda fizeti, de jogosítva van a eseléd béréből levonni.

12. §. Minden földbirtokos (bérő) köteles minden családos és állandó jellegű alkalmazással bíró gazdasági eselédje részére, amennyiben ezeknek a felfogadásánál lakás biztosított, 1 (egy) szobából, megfelelő konyhából és az élelmiszerek eltartására szolgáló, a szobától elkülönített kamara-helyiségből álló egészséges lakást adni. A konyha és kamara közös lehet több eseléd részére.

13. §. A birtokos (bérő) köteles a eselédnek számának és a eselédlakások elhelyezésének megfelelően pöcegödörrel ellátott árnyékszékéről gondoskodni.

14. §. Aki a 13 és 14 szakasz intézkedéseit megsérti, kihágást követ el és amennyiben nem az 1907: 45. vagy nem az 1879: 40. t. cikk alapján büntetendő, ezen szabályrendelet alapján 100 (egyszáz) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatlansága esetén 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Kihágási ügyekben egyebekben az 1879: 40. t. cikk, az ennek alapján kiadott eljárási szabályok és az 1901: 20. t. cikk irányadók.

15. §. Ezen szabályrendeletnek a eselédlakásokra vonatkozó rendelkezései legfőleg 10 év alatt fokozatosan végrehajtandók. Ez érdeemben az 1876: XIV. t. cikkben megjelölt egészségügyi hatóságok illetékesek határozni.

Ezen szabályrendelet a m. kir. földmivelésügyi minister jóváhagyása után a szabályszerű kihirdetést követő 30 ik napon lép életbe.

Ezen véghatározat, illetőleg szabályrendelet a vármegye hivatalos lapjában közzéteendő azzal, hogy ellene a lap megjelenését követő 8-ik naptól számított 15 nap alatt a vármegye alispánjánál előterjeszhető felelővételnek van helye.

Hirdetmény. A kishéri m. kir. tejmunkásképző iskola az 1908 évi május hó 1-én kezdődő egy éves tanfolyamára 8 (nyolc) ösztöndíjas tanulót fog felvenni.

A tanulók ingyenes ellátásban, élelmezésben, ezenkívül kisebb kiadásokra havi 6 (hat) korona munkadíjban részesülnek.

A felvételi feltételeket a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi minister ur az 1903 évi 13836 szám alatt kelt rendeletével kiadott szabályzata a következőkben állapítja meg.

a) a betöltött 17 éves életkor, mely keresztlevéllel igazolandó; b) erős egészséges testalkat, mely orvosi bizonyítvánnyal igazolandó; c) elemi iskolai bizonyítvány annak igazolására, hogy a belépni óhajtó jól tud írni, olvasni s a négy alapművelettel számolni; d) kiskorúság esetén oly írásbeli nyilatkozat kiváratatik a belépni óhajtó szüleitől, esetleg annak gyámjától, melyben kötelezi magát, hogy a tanfolyam tartama alatt a tanulóért az iskolában teljesítendő fizetéseket magára vállalja s a ménesebirtok pénztárába a rendes időre mindig befizeti; e) a magyar nyelv bírása; f) kifogástalan előélet, mely hatósági erkölcsi bizonyítvány által igazolandó; g) himlő oltási bizonyítvány; h) minden tanuló, ki a tanfolyamra felvételt, köteles munka és ünneplő ruházatán kívül 6 törülközőt és 6 dr. mellig erős fehér vászonkötényt, 12 zsebkegőt, 6 dr. lábra valót, 6 inget és 6 pár kapotát magával hozni.

A felvételnél kiszolgált katonák, továbbá akik tehenészetekben esetleg tejgazdaságokban már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek.

A kik magukat ezen tanfolyamra felvételnél kívánják, 1 koronás bélyeggel ellátott és a felvételi feltételekben említett bizonyítványokkal felszerelt sajtőközűleg irt folyamodásukat legkésőbb 1908 évi április hó 10-ig az alulírt igazgatósághoz címezve nyújtsák be.

Kishér, 1908 évi március hó 6-án.

A kishéri m. kir. állami ménesebirtok igazgatósága.

Hirek.

A szabadság napja. Zalaegerszeg város hazafias közönsége tegnap este és ma ünneplé meg március idusát. — Tegnap este a kereskedelmi kör és kereskedelmi alkalmazottak önképző köre, az iparos ifjuság és polgári dalkör együttes ünnepe volt az „Arany Bárány” dísztermében. A Himnusz énekelte a polgári daloskör, a Nemzeti dalt szavalta Szalay Sámuel, az ünnepi beszédet Hantke Emil tartotta. A honvéd álma című párjelenetet Puer Irén és Fangler János adták elő; Friedman János Czinka Pannát szavalta s végül a daloskör a honvéd zászló című darabot énekelte.

Ma délelőtt 10 órakor az állami főgimnázium és a felső kereskedelmi iskola ifjusági tartanak ünnepélyeket. — Délután 3 1/2 órakor az Irodalmi és Művészeti Kör rendez ünnepélyt a főgimnázium tornatermében. Műsor: 1. Hymnusz. Előadja a Z. I. és M. K. zenekara. 2. „Talpra magyar!” Szavalja ifj. Czukelter Lajos. 3. Ünnepi beszéd. Mondja Szász Gerő dr. 4. Nemzeti dal. Boldis Ignációl. Előadja a Z. I. és M. K. zenekara. 5. „Mars Idusa” Szávay Gyulától. Szavalja Szalay Sámuel. 6. Rákóczi nyitány. Kéler Bélától. Előadja a Z. I. és M. K. zenekara. Karnagy: Sándor Zsigmond. Belépő díj nincs, de önkéntes adományt az ünnepély költségeinek fedezésére és részben a Csányi-szoborra köszönettel fogadnak.

Este 8 órakor az „Arany Bárány” termében a város közönsége ünnepel, mely alkalommal az ünnepi beszédet Czobor Mátyás tartja; Molnár Ilonka és Fangler János szavalnak.

Hertelendy Ferencz beiktatása. Hertelendy Ferencet, Temesvármegye új főispánját 18-án iktatják be méltóságába. Az installációra Temesvárott nagy előkészületeket tettek s az ünnepélyek már 17-én kezdődnek. Zalavármegyből küldöttség megy a beiktatásra, gróf Batthyány Pál főispán vezetése alatt. A tapoleai járás külön küldöttséggel is képviselteti magát.

A vármegye új tisztijelöltje. Gróf Batthyány Pál főispán ur öméltósága Dr. Thassy Gábor th. főorvost vármegyei tisztijelölt főorvossá nevezte ki.

Bírói kinevezések. A hivatalos lap pénteki száma közli az új bírói és ügyész szervezet alapján történt királyi kinevezéseket. Ó felségének március hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján 572 bíró és ügyész a VII. fizetési osztályba lép elő, 692 albíró és alügyész pedig törvényszéki bírónak, járásbíróvá, illetve ügyésszé nevezetett ki.

Az új szervezet folytán megszorodik az ítélőtáblai rangú bírák száma négygyel; a nyolcadik fizetési osztályból a hetedikbe előlépnek ötszázhatvanheten, a kilencedikből a nyolcadikba hatszáznyolcvankilencen. Az aljegyzői állás megszűnt; s ezenfelül a bírói vizsgák jegyzők 400 korona pótlékot kapnak, ugyancsak az összes eddig kinevezett jegyzők is.

A bennünket érdeklő kinevezések a következők:

Nagykanizsán a VII. fizetési osztályba: dr. Eöri Szabó Jenő, dr. Kenedi Imre, Gózonny Sándor, d. Fischer József, Jurecky Iván ügyész, dr. Vámbéri Rusztem az igazságügyminisiteriumban alkalmazott nagykanizsai ügyész; a VIII. fizetési osztályba: dr. Bereczky Viktor, dr. Molnár Jenő alügyész, Lajpei Antal, Gyenes Sándor. — Zalaegerszegen VII. fizetési osztályba lépett elő: Sperlách Géza kir. törvényszéki bíró; a VIII. Sáros József, Bruok Lajos, dr. Rézler Kornél alügyész, Föglein Miklós. — Alsólendván VIII. dr. Tüskés Dezső, dr. Fehér Dezső. — Tapoleán VIII. Kopesányi Pál, dr. Ruff Jenő. — Csáktornya VIII. Bertin Ágoston, dr. Bakos Géza. — Periakon VII. Drahanovszky Géza; VIII. Szabó Győző, Stiglbauer József. — Letenyén VII. Nunkovics Sándor jbirő; VIII. Orosz Béla. — Keszthelyen VII. dr. Remesy Lajos; VIII. Fehér József. — Sümegen VII. Sivegh János járásbíró; VIII. Saághy János és Dr. Bezzerdy Kálmán.

Izr. istentisztelet. Az istentiszteletek Purim ünnep előestéjén hétfőn 5 3/4, Purim ünnep reggelén kedden 6 1/4, péntek este további intézkedésig 5 3/4 órakor tartatnak meg.

Eljegyzés. Fischel Lajos a »Zala« politikai napilap kiadótulajdonosa Nagykanizsán eljegyezte Bonyhádi Idát Fiuméből.

Szabad liceumi előadás még négy lesz, de a megállapított program némi megváltoztatásával. Sándor Zsigmond kir. mérnök ugyanis két előadást hirdetett, de előadását kénytelen az őszre halasztani, mert a zenekarnak nem volt elég alkalma az előadásokhoz szükséges zenészeket megtanulnia. Az Irodalmi Kör vezetősége azonban gondoskodott az elhalasztott előadások pótlásáról. E szerint márc. 22-én dr. Marik Pál megyei árvaszéki jegyző ad elő: »A munka történeti korszakai« címen; márc. 25-én (szerdán) dr. Weiss Endre ügyvéd »A választói jog elméletéről« tart előadást, márc. 29-én (vasárnap) pedig Andrásovits Géza, mint a földmivelésügyi miniszterium kiküldöttje ad elő a házinyul tenyésztésről (különböző nyulprémek bemutatásával) végül április 5-én Hantke Emil pénzügyi fogalmazó tartja meg a program szerinti előadását: A modern szépirodalom irányiról.

A zalaegerszegi Karácsonyfa egyesület mult héten tartotta meg évi rendes közgyűlését özv. Ruzsics Károlyné uraszonyné elnöke alatt. A közgyűlés a titkár jelentésének tudomásul vétele után elfogadta a gróf Batthyány Pálné öméltósága által tett 1000 koronás alapítvány alapító leveleinek tervzetét, majd elintézte a folyó ügyeket s megejtette a tisztújítást. Varga Vilmosné pénztárnoki s Remm Józsefné ellenőri tisztükről lemondtak. A közgyűlés a nevezett uraszonynoknak évek hosszú során kifejtett fáradozásukért jegyzőkönyvileg köszönetet mondott s felkérte őket, hogy maradjanak meg az egyesület választmányában intéző tagokként, mert a jótékonyság gyakorlásában az ő kipróbált működésüket az egyesület fájdalommal nélkülöznék. Megválasztottak:

elnöknek özv. Ruzsics Károlyné, alelnöknek Tahy Rozália, pénztárnoknak Kiss Lajosné, jegyzőnek Kászonyi Mihályné, titkárnak Czobor Mátvás. Választmányi tagok Bódy Józsefné, Dr Cziander Istvánné, Czobor Mátvásné, Dr Csák Károlyné, Csoknyay Laura, Fángher Mihályné, dr Keresztury Józsefné, Morandini Tamásné, Remm Józsefné, Rutich Sándorné, Sági Lajosné, Sperlagh Gézáné, Szalay Lászlóné, Dr Szigethy Elemérné, Szigethy Elvira.

Adomány. Dr Thassy Gábor megyei főorvos ur a zalaegezségi izr. Chewra-kadisa Szentegyletnek negyven koronát volt kegyes adományozni, melyért ezton is hálás köszönétét fejezi ki az egyet elnöksége.

Teaestély. A zalaegezségi nőegylet folyó évi március hó 21-én jótékony célu teaestélyt rendez. Belépő díj 1 korona.

A vármegyei honvédegyelet. Előző számunkban megírtuk, hogy vármegyénkben fenállott 48-as honvédegyesületet a belügyminiszter részint mert a tagok megfogyatkoztak, részint pedig mert a meglevők sem tördtek az egyesület ügyeivel, feloszlatta s a vagyonnak a politikai hatóság kezére adását rendelte el. Ez az átadás a minap történt meg. A hatósági kiküldött 593 K 50 f-t vett át takarékpénztári betétben; továbbá egy évkönyvet, egy törzskönyvet, egy ládát s az egylet hivatalos pecsét nyomója. Ezzel az egyesület működése végleg megszünt.

Thália. A budapesti Thália társaság a múlt héten Zalaegerszegen négy előadást tartott. Az előadások sikere ugy látogatottság tekintetéből, mint művészi szempontból bizony csak közepes volt. Amint már rendszeren történik, az előző reklám többet mond, mint amennyi valóra válik. A Thália társaság tehetséges fiatal színészekből áll, akik a nagy színpadok által nem eléggé kultivált szerzők műveit mutatják be. Az előadások gondosan ki vannak dolgozva s az öszjáték kiváló. Művészi magaslatokon járó alakítás azonban csak itt-ott csilámlik fel. Nem akarunk a Thália érdemeiből semmit sem levonni, de tárgyilagos szemüvegen keresztül nézve sem a másort sem a művészi erőket nem tartjuk kiválóbbnak egy jobb fajta vidéki színársulat előadásainál. Ki kell azonban emelnünk Forgács Rózsit, aki számottevő drámai tehetség s Nórát, valamint Mária Magdolnaban Klára szerepét remek szépen játszotta meg. A férfiak közül legtöbb sikere volt Hercegh Jenőnek és Tihanyi Gézának.

Az éhtifusz. Miután az éhtifusz (kiütéses hagymáz) esetei a fővárosban folyton szaporodnak és a veszélyes kórban sokan elpusztulnak, attól lehet tartani, hogy a betegség vidékre is kiterjed. Ezért Zalavármegye alispánja rendeletben figyelmeztette a hatóságokat, hogy a ragály terjedésének megakadályozása céljából a közegészségi követelmények szigoru megtartását fokozottan ellenőrizték s különösen a Budapestről érkező idegeneket figyelemmel kísérjék. Az éhtifuszos megbetegedések főképp oly helyeken fordulnak elő, ahol az egészségügyi és életfenntartási viszonyok és körülmények kedvezőtlenek. A betegség ismertető jelei: az egész testre kiterjedő s kifehélyesedő bőrkiütésekkel kísért, rendkívül ragályos bántalom, amely nagy lázzal s fokozódó fejfájással jár. A betegség a beteggel való közvetlen érintkezés, viselt ruháival való foglalkozás, sőt a levegő útján is terjed s fertőzés és ragályozás szempontjából a kolerával és pestissel egy sorba helyezhető. Miután leginkább tulzsfolt, romlott levegőjű lakásokban üti fel a fejét, különös gondot kell fordítani a lakások tisztán tartására, továbbá a tápláló élelmzésre és megfelelő ruházatra.

A pölöskei tűzkárosultak részére Hegedűs Ferenc Budapestre 3 koronát küldött. Rendel-tetési helyére juttatjuk.

A Zala folyó menti molnások szakszemélyzetének f. évi február hó 29-én, a pölöskei tűzkárosultak javára rendezett táncestélyén felülfizettek: Báró Guttman László 10 K, Fülöp András Pakod, Kutravácz Lajos Zalaszentlászló, Keszler Bernát Zalabér 5 K, Cságoti Ferenc Henye 4 K, Keszler Mór Hármas 3 K, Szabó Zsigmond Alibánfa, Takács Endre Alibánfa, Nagy Igné Töberk, ifj. Cságoti Ferenc Henye, Böröcz Kálmán István 2-2 K, Günsberger Gyula Zalabér, Rüdinger István Mikosd, Sarak László Zalabér, Parász Gábor Zalabér, Rothauser Samu Zalabér, Lusztig Zalabér, Madarász Imre Zalabér, Vittmann Mór Zalabér, Tehet János Zalabér,

Kovács Koller János Zalabér, Mártinesevits István Zalabér, Koch Albert Zalabér, János József Zalabér, Pizinger István Hármas, Lövényi Ferenc Pakod, Kulcsár Kálmán István, Kovács Zsigmond Hármas, Tálos István Zalabér, Ruzsics József Alibánfa, Joán János Alibánfa, Beledi Károly Hármas 1-1 K, Holzpf 1 Gyula Zalabér 40 f, Nagy Mihály Zalabér 50 f, Gombás Mihály Zalabér, Magl Károly Aranyod, Magl Ferenc 20-20 f. Az összes bevétel volt 116 K 50 f, az összes kiadás volt 56 K 50 f, tiszta jövedelem 60 K, amely összeg a szerkesztőséghez beküldött, s azt rendeltetési helyére juttatjuk.

Hus kivétel. Nagykanizsáról írják, hogy egy nagy bécsi huskiviteli vállalat megbízottja jár ott s nagy huskiviteli üzletet akar létesíteni. Kétségtelenül bizonyos, hogy a vállalat ismét felszöktené a már amugyis magas husárakat, mert elvonná a vágó marhát a helyi piacon. Az ilyen huskiviteli vállalat létesítése nem érdeke e termelőknek sem, mert általános tapasztalat, hogy az élelmiszerek kivitelének vállalatokban való öszpontosítása a gazdákknak nem juttat nagyobb jövedelmet, míg a fogyasztókat aránytalanul sújtja. Nagykanizsán tehát méltán tartanak attól, hogy a huszóport vállalat nyereségét a város közönségének kell megfizetni.

A magyar kultúra elmaradottsága. Rendkívül elszomorító képét adja kulturánkunk Kufai Zsigmond tanár az alábbi legújabb statisztikai adatokban. Andrián községben 207, Kéthely községben 268, Jászfényszentandrason 275 tanuló tanít egy tanító. Magyarországon van 16150 elemi iskola, ebből 11360-ban egy osztályban tanítják a tanulókat. Hazánkban 2,462,200 tanulóból 149 esik egy tanítóra. Franciországbán 63, Olaszországban 43, a sokat ósárolt Bulgáriában 63, Finnországban 41. Országunkban 3125121 tanköteles gyermek van, ebből azonban 655000 nem jár iskolába. Anglia 67, Amerika 59, Németország 47, Magyarország csak 10 K 4 f. költ évenként egy tanulóra. Ezek bizony kellemetlen numerusok. Ha tekintetbe vesszük, hogy a 16150 elemi iskola jó része nemzetiségi, akkor szép hazánk és nyelvünk segélykiáltása akaratlanul is fütünkben eseng. A segítség pedig ijeszítően távol van még, mert a segítség az a pénz, amiből kulturára a mai viszonyok között csak édes kevés juthat.

Az adóreform ellen. A soproni kereskedelmi és iparkamara a tervbe vett adóreform ellen széleskörű mozgalmat indított, mert a reform az iparosok és kereskedők adójának emelkedésére vezetne. A múlt héten Keszthelyen volt értekezlet ebben a tárgyban. Ezt az ipartestület és a kereskedők társulata falragaszakon hívta össze. A gyűlés célja az volt, hogy az iparosokat és kereskedőket a javaslattal szemben szervezkedésre bírja. A javaslatot Spiegel Szigfrid, a kamara alelnöke ismertette, aki megindítója volt a már széleskörű mozgalomnak. Felszólalt még Ulléin József a kamara elnöke és Kriehknopf Frigyes főtitkár is. — Határozati javaslatot terjesztettek be, amelyben felsorolják a tervezet összes sérélemit. Ezeket felrumba foglalták és megkérük gróf Batthyány Józsefet, a kerület országgyűlési képviselőjét, hogy azt terjessze a képviselőház elé. A kamarai tiszviselők más ipari és kereskedelmi kérdésben is szívesen adtak felvilágosítást.

Tapolecán leányiskolát létesítenek. Tapoleca község évek óta azon fáradozik, hogy polgári leányiskolát állítsion föl. A hosszú tárgyalások annyira haladtak már, hogy Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő a szükséges adatokat a miniszterhez felterjesztette. — Ugy-látszik, hogy a tapolecaiak fáradozását siker fogja koronázni.

A József főherceg szanatorium egyesület javára Nován rendezett mulatságon még felülfizettek Horváth Gyula 4 K, Zalai Vilmos 2 K és Török Bertalan 1 K. A jelen volt hölgyek névsorából Pintér Margit és Singl Berta kisasszonyok neve multkori tudósításunkból tévedésből kimaradt.

Az ideai nagy gyakorlatok. A folyó évbén, hüllomás szoriat Veszprém, Sopron és Vasvármegyék területén tartják meg a nagy gyakorlatokat és ezeken a 4. 5 s 13 hadtestek vesznek részt. A gyakorlatok 20 napig tartanak; a legénységet ennyi időre hívják be.

Vigyázatlanság áldozata. Kardos Gábor nagy-görbői lakós, 21 éves legény fivérével fatörzseket robbantott szét a falu erdején. Napokon át

dolgoztak már az erdőn. A fatörzseket megfirták, abba löport tettek és gyujtószinórral fölrobbantották. Egy ideig simán ment a különben veszedelmes munka; egyszerre azonban a szétrobbantott fatörzsek egy hatalmas darabja olyan óriási erővel repült Kardos Gábor fejéhez, hogy a szerencsétlen legénynek a koponyáját teljesen szétzúzta és ez holtan terült el a földön. Beszállították a szülői házhoz, ahonnan nagy részvét-tel temették el a deli legényt.

Öngyilkos csendör. Biezi János a paesai csendörös vezetője föbe lökte magát. A fegyver csövét a szájába dugta s a golyó a fejbe hatolt, de nem okozott rögtöni halált. Biezi azért keseredett el annyira, mert szolgálati hanyagsága miatt előljárói felelősségre vonták. Előző este is mulatott s reggel követte el végzetes tettet.

Hirtelen halál. A nagykanizsai Korona kávéházban Krisch Mátvás főpincér hirtelen összeesett és meghalt. Az orvos, kit rögtön hívtak, már csak a beállott halált állapította meg. Szívzhűdés ölte meg.

Szerencsétlenül járt inas gyerek. Kropinyák György a nagykanizsai »Mercur« gyár egyik tanonca a gyárban egyik gép mellett volt a minap elfoglalta s olyan vigyázatlanul dolgozott, hogy a gép egyik karját elkapta és eltörte. A súlyosan sérült fiát beszállították a kórházba.

Rablógyilkosság. Említettük, hogy a Nagykanizsa melletti cserfői erdőben egy férfi hullát találtak, amely már hónapok óta volt eldvsva. A földből kilátszott egyik lábszárfele, amelyről a vadak lerágták a húst. A hulla nyakán mély seb tátongott. A rendörség megindította a nyomozást, amely borzalmas eredményre vezetett. Megállapították, hogy a holttest Szalay Samu nagykanizsai korcsmásos volt. Szalay decemberben elment bort vásárolni s azóta eltűnt. Háziaszonya Légrádról kapott levelet, amelyben az foglaltatott, hogy Szalay beteg, tehát egy horvátországi kórházba megy s talán vissza sem tér. Az asszonyt felhatalmazza, hogy borait adja el s a pénzt tartsa meg. Szalayt tehát senki sem kereste s ha a véletlen nyomra nem vezet, egy borzalmas gyilkosság kiderítetlen marad. A rendörség megállapította, hogy Szalay dec. 8-án Maxl János és Szabó István hahóti származásu napszámossal a cserfői hegyen bort venni járt. A két társ észrevette, hogy a korcsmásosnál sok pénz van s elhatározták, hogy kirabolják. A cserfői erdőben tervüket végre is hajtották. Áldozatuk nyakát elvágták, elvették 800 koronáját s a hullát elföldelték. A két ember eleinte mindent tagadott, de amikor a rendörség felmutatta a Maxl által Szalay nevében írt levelet s beigazolta, hogy ők voltak utójára Szalay társaságában, bevallották a bűnüket. Átadták őket az ügyészségnek.

Állat az emberben. A rédiesi vasuti állomás melletti korcsmában Maucsecz Rozsi atyjával együtt várakoztt a vonatra. A leány kiment, hogy a vasuti állomásra menjen, amikor három férfi megtámadta, egyik fejbe cepta s azután elakarta hurcolni. A kiáltozásra figyelmessé lettek a korcsmában, amire a tettesek elmenekültek.

A községek belterületének befásítása. Zalavármegye alispánja rendeletet adott ki, amelyben a fözszolgabírák s az előljárságok figyelmébe ajánlja, hogy a községek belterületei lehetőleg befásítassanak, már azért is, mert tűzveszedelem idején a házak között álló fák a tűz terjedését sokszor megakadályozzák.

A szamárköhögés

a gyermekek ezen ismert róme ellen a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen használ-tatik. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat. Rend-kivüli sikere és erősítő hatása abban léli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisz-tább és leghathatósabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végiggyótt — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsió

feladottaknak s aggoknak ép oly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Olesó jelzőlog Kölesönt

birtokra

házra

$$4\frac{1}{2} \quad 4\frac{3}{4} \quad 5$$

kamatláb mellett leggyorsabban folyósított
fennálló terhes tartozást legelőnyösebben
convertál

Mesterházy Gedeon

Pénzügyi és Gazdasági irodája

Szombathely, Széll Kálmán-utca 3.

Nagyszombati Földhitelintézet Képviselősege.

Telefon 267.

Időjárás. A múlt hét elején esunya locs-poos idő uralkodott, mindennap esett az eső s a felhők közül csak néha tekintett ki a nap. Valóságos nyári záporok jártak s kedden jég is esett. Csütörtökön kiderült s a levegő lehült. Éjszakánként gyenge fagyok voltak; a hőmérő + 8 és - 9 R. fok között ingadozott.

Csikos - és „Henneberg”
Kockás - selyem 75 kr.-tól
Shantung - feljebb bérmentve és
Armure - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. **Hennenberg in Zürich.**

A csunya nőkről.

Irtá és a kereskedő ifjak estélyén előadta: Hantke Emil.

Egész jogosan mondhatják, hogy iszonyu merész és beképzelt alak lehetek, hogy egyedül, minden erkölcsi vagy anyagi támogatás nélkül egy ropant kényes témát merek felvetni. A csunya nőkről! A minek kimondása is az udvariasság, a gorombaság, a durvaság és a lelketlenség legnagyobb foku megnyilvánulása. Jó barátaim váltig intettek és figyelmeztettek, hogy ne reszkírozzam meg ezt a témát, de nem hallgattam rájuk. Nem, mert tudtam azt, hogy ezért a témáért itt Egerszegen bántódás nem érhet. Mert a miként itt a borból is csak jobb és legjobb van, úgy nőkből is csak szebb és legszebb van. Sem rossz bor, sem csunya nő itt a mi kis városunkban nincsen. És mondhatom, hogy témám kifejtésére alkalmasabb helyet nem is kereshettem volna, mint a mai estét, mikor itt meg csupa legszebb nő van.

Ezen kis előjártó beszéd után hadd térjek hát rá a csunya nőkre.

Előbb különben még elmondek egy kis mesét.

Volt egyszer, tul a kék tengeren, kopár hegyek között, sebes folyók mentén, egy gazdag, hatalmas király, annak egy csinos fiatal leánya. A haja kiboutva olyan volt, mint egy aranyászator, a termete délece, járása mint egy istennőé és az arca, nos az arca — nagyon rut volt.

Szegényke mindig sirt-ritt, valahányszor a tükörbe nézett.

Istenem, miért is nem teremtetted szépek őt! Mit ér a kiacs, a rang, a pompa — de el ne felejtjük, hogy manapság ez csak a mesében van — ha az utolsó szolgáló leány szebb, mint ő s nincs királyi hatalom, a mely segíthetne rajta. Jöttek a jvas asszonyok és csodás szereket ajánlottak, amelyekből finom lesz az arca, mint a fátó, fehér mint a patyolat és rózsás mint a hajnal. Forrás vizében, beszorkány kotyvalékban fűrésztötte areát — csak nem lehetett segíteni rajta.

Egyszer jött egy királyfi mesze földről: daliás, nemes ifju. Meglátta a királyleányt, ránézett két nagy delejes szemével, az a másik szempár visszaverte az izzó sugarakat — babonáság volt, vagy mi, de a királyfi letérdelt, csókolta a királykisasszony kezét, ruhája szélét, a földet, a melyet lépése érintett s boldogan suttozta:

— Nincs szebb nálad a föld kerekén!

*

Erről a meséről jutott eszembe az, a miről ma szólni akarok.

Kiről is zenghetne a dal édesebben, mint a

teremtés gyöngyéről, a nőről, akit az Isten jó kevében teremtett a férfiak gyönyörűségére és van rá eset, hogy veszedelmére is és a ki, mint azt már jól tudjuk, angyal és ördög egyaránt lehet.

Nincs csillag az égen, a melynek fénye vetekehetnek a női szemek varázsos, búgó sugaraival. Nincs rózsza a mindenség nagy kertjében, mely megállhatná helyét a női arc virul, üde színe mellett! Az új elbuvik a sötét fűrtök elől, meggyobbat mondok, még a hó is elolvad szégyenében a tejfehér kezesekek láttára.

Mérget mernek rá venni, hogy míg irópapirt és tollat gyártanak a széles világon, addig az asszonyépuél hálásabb témát Amerikában sem találnak ki.

A türelmes tudósok már kiszámították, hogy lányokról, menyecskekről eddig annyi papírost firkáltak tele, amennyiből falat lehetne vonni a világ körül; az a tinta pedig, a mivel eddig a női bájokat lefesteni próbálták, egy egész város uszodájának, vagy vízvezetékének elegendő volna — persze, nem a maga legsötétebb feketeségében.

Arról azonban egész fellépésemig hallgat a statisztika, hogy vajjon mennyit írtak eddigelő — már csak kimondom ha nehezen is — a csunya nőkről.

Engedelmet kérek önöktől bájos és elnéző hölgyeim, hogy a rut szót leírni és kimondani merészeltem, az önök viruló orcái, ragyogó szemei és mosolygó ajkai láttára. Végre is, bár nem nagy virtus egy cseppet sem, a jelen nem levőkről illetve más helyen lakókról is szabad beszélni és én tovább megyek, igenis, egész nyíltan kimondom, hogy vannak csunya nők.

Ha mindeddig nem foglalkoztunk mással, mint a szépekkel, a nagy többséggel, miért ne eshetnék szó egyszer a kisebbségről is.

— Létezik tehát csunya nő? — teszik fel önök a kérdést és én megadom rá a nehéz feleletet:

— Igen!

Mázsányi nehéz kő szakadt le hön érző lelke mellől, hogy ezt a súlyos négy betűt kimondtam, mert úgy érzem, hogy habár a teremben senki sem érthet magára az elnevezés alatt, a távolból mégis száll felém egy hang, melyből elkéseredést, szemrehányást sejtek s a mely fájó keserűséggel kérdi:

— Hát nem elég, hogy az Isten nem áldott meg minket is olyan bolondító szépséggel mint társnőnket, még külön is foglalkoznak velünk?

Igen, szándékosan választottam ezt a nehéz és jól tudom, haláltán témát. Mert sokkal, de sokkal könnyebb és bizonyára százszor kellemesebb lenne diaphymuszokat zengeni a hollőfekete, vagy aranyásztor fűrtökről, sugár természetéről, a ringó járásról, a csicsergő és csókolni való ajkáról, mint arról írni, hogy akadnak a világ szépei mellett kevésbé szépek is. De Istenem, hát lehetünk e mindnyáján egyformák? Hisz nem állhatunk valamennyien az első sorban, mikor a földi jókat osztogatták.

Igaz az is, hogy a nőknél a szépség hiánya feltűnőbb és hátrányosabb mint a férfiaknál. Ez természetes, épen azért, mert a nők között óriási arányt képeznek a szépek és csak elenyésző kicsiny azok száma, a kik ezzel nem dicsekedhetnek; míg a férfiaknál — mint a példa mutatja — épen ellenkezőleg áll a dolog.

De persze, mi mint a teremtés állítólagos urai, erre azt szoktuk mondani, hogy »a férfi, ha egy fokkal szebb az ördögénél, már szép.« Hát látta már valaki az ördögöt?! Tiszta sor, hogy ebből kifolyólag minden férfi szép. Hja, így van az, a magunk szemében a gerendát sem látjuk meg.

Hanem a nő, az legyen szép! Ez első feltétel. Így szoktuk mondani és elfelejtkezünk arról, hogy mikor az ördögre hivatkozunk, nem jót teszünk, mert tudvalevőleg az ördögben kell lenni valami hódító, csábító erőnek — hisz azért ördög — és ha ennél egy fokkal több van bennünk, csak akkor lehetünk sorsunkkal némi-leg kibékülve.

De hagyjuk az ördögöt és ne fessük a falra. Mit látunk a csunya nőknél? Hogy bizonyos tekintetben gyakran — nem mondom, hogy mindig — kitűnnek és mintegy ezzel ellensúlyozzák egyéb fogyatkozásait.

A világgért sem akarom ez által a szépeket kisebbiteni, vagy hogy végkép el ne bukdvcsolja, az ilyen kiváló hölgyeket, ha tegyük fel, hogy hozzá még szépek is, csunykákká nyilvánítani, de igen gyakran tapasztalható, hogy a kevésbé szépek szellemileg, vagy legalább bizo-

nyos irányban jobban ki vannak fejlődve, a mit különben könnyen megmagyarázhatunk.

Ha valaki érzi, tudja, hogy nem olyan szép, mint társnői — pedig be könnyen megérik, megérettik ezt — a melözés és maga az a tudat, hogy ő nem versenyezhet másokkal külső, testi előnyökben, elzárkózottá, gondolkodóvá teszi! És míg a szépek — legalább a kikiáltott szépek — rendszeren sok időt és gondot fordítanak, szerintük legdrágább kincsük, féltett szépségük ápolására és emelésére: addig az u. n. csunya nők, önmagukhoz fordulva, lelkük szépségeit igyekeznek kiemelni, szellemi tulajdonaikat művelik, hogy legalább ezzel kárpótolják magukat az elvesztettnek hitt egyéb örömkért.

Nehogy félreértsen valaki, megjegyzem, hogy természetesen itt sem lehet általánosságban beszélni és a mint a szépség nem zárja ki, sőt igen gyakran együtt jár az okossággal és műveltséggel, úgy a testi rutság sem ikertestvére a szellemnek.

A kevésbé szép nőknek vannak más előnyeik is. Így gyakran tűnnek ki pompás természetükkel és majdaem mindig — kicsinyek a kezeik és aprók a lábuk.

Hallomásból és olvasásból tudom — és épen ezért nem állok értük jót — több állandóság és több hűség is lakozik sziveikben, mint a szépekében, ami szintén nem kivétel nélkül való szabály; bár könnyen érthető, hogy a ki tudja, hogy az ő testi szépsége nem gyakorolhat eltörölhetetlen vonzerőt egy más lényre, az egyébként, szeretete melegével, odaadó ragaszkodásával, gyöngédséggel és figyelmességgel igyekszik lekötöni és magához láncolni azt, a kit szeret.

Mondják azt is, hogy a csunya nőknél több a szenvedély, a tűz, az erő. Ezt már tagadni is lehet. Láttam gyönyörű nőket, a ki úgy simult szerelme tárgyához, mint repkény a tölgyhöz s szenvedélye lángolóbb volt a vulkán izzó lábájánál, míg láttam rut hölgyet is, a ki hideg szobor gyanánt hallgatta a leglázosabb szerelmi vallomásokat is.

Denique az ember ha hölgyekről beszél — legyenek azok most már akár szépek akár csunya — oda lyukad ki, a hova máshová nem lyukadhat, a szerelemhez. Nem tudom mélyen tisztelt hölgyeim, voltak-e már önök — mindnyáján — szerelmesek, mert én hiába is tagadnám, úgy sem hinnék el, egy párszor már voltam. Higyjék el, hogy épen most nem vagyok az és így nem lesz érdektelen, ha élményeimből egyet-mást elmondok. Ne féljenek, nem követek el semmi indiskréciót, inkább az elméleti szerelemnek általam alkotott paragrafusait adom elő.

Hogy a nők valakit szeressenek, ahhoz szükséges, hogy az illető kezdetben a rajongót adja, de később aztán hidegnek kell lenni irántuk. A nők ugyanis inkább elviselik a gyűlöletet, mint a közönyt; minél jobban közömbös valaki irántuk, annál inkább legyőzheti büszkeségüket.

A rajongásnál aztán vigyázni kell, ne hogy hizelkedővé váljunk. A legtöbb asszony ugyan nagyon szereti, de sokaknak inkább kedvesebb egy maliciózus ember. Ezek az okos asszonyok! Ezeknek az tetszik legjobban, ha nem a szépségüket — és így valószínű, hogy a csunya nők csoportjába tartoznak — de a szellemességüket dicsérik s ezt is inkább, ha a hátuk megett történik.

A nők az általuk szeretett férfiival csak azért bánnak hidegen, mivel tudják, hogy affektált hidegségük annak szerelmi lángját még inkább szítja. Sohasem szabad szerelmünket a nőknek bevallani; azoknak kell azt eltalálni. Ők a szemekből olvasnak s azoknak inkább hisznek, mint bármilyen szerelmi vallomásnak. Ha kezét csókol valaki nekik sők azt kézzsoritással viszonozzák, úgy az illetőnek tudnia kell, hogy nem közömbös elöttük.

Társaságban nem előnyös sokat nevetni asszonyok előtt; minél komolyabb valaki, annál kellemesebb nekik; egy halvány férfi arcot sokkal többre becsülnék, mint egy egészséges rózsás arcot. Minél közönyösebb egy nő társaságban valaki iránt, annál jobban szereti őt. És hozzá a nők képesek a legcsunyasabb és a legszegényebb férfiba is beleszeretni, ha a bizonyos hírnévről tesz szert.

A szerelmi eskük és szerelmes levelek ma már hatásukat jóformán elvesztették. Manap a szemekkel levelezünk és ez praktikusabb is. — Legalább nem vesz el annyi időt az ember-

től. És a nők szemükkel oly sok mindent ki tudnak fejezni. Ha egy hölgy kesztyűjét lehuzva hajfirtjeit igazgatja, azzal csak azt akarja elérni, hogy szép kis kacsoit megcsodálják. Nézz utána csak öt percig a szemébe, már, hogy is mondjam csak, olyan meleg pillantással viszonozza. És ha jelenlétdben a barátját megcsókolja, csak azért teszi, hogy csókját megirigyeljed.

Mindennap sétálj el ideálod ablaka előtt, de úgy tégy, mintha gondolatokba volnál merülve és a világot fel ne nézz. O minden alkalommal utánad fog tekinteni, de mondom, vissza ne nézz, mert különben elárultad szerelmedet.

A nők — szépek úgy mint a csunyak — a szeretett férfinak mindent megbocsátanak, csak azt nem, ha az a bizalmas együttélés alatt történeteket másoknak elbeszéli. És magunk közt mondván, az ilyen férfi tényleg hitvány fráter.

Amennyire imponál a nőknek a merész fellépés, annál inkább kinevetik a félték férfiakat. Ha véletlenül forradás van arcodon, könnyebben érsz sikert, mert szentül azt hiszik, hogy azt párbajban kaptad. De kitartással mindenki megnyerheti a nők szerelmét, a gonosztevő is, — csak a tolvaj nem.

És végül ha érzed, hogy hölgyed jelenlétében irigykedel valakire, ez biztos jele annak, hogy szerelmes vagy, mert a szerelem és az irigység ikertestvérek, egyik a másik nélkül el sem képzelhető.

Ez a kis kitérés csak arra való volt, hogy megbizonyítsam, miszerint a szerelem egyedül a szív dolga és nem függ sem szépségtől, sem szellemtől. Nem ismer korlátot és nem ismer különbséget. Ha feltámad: hatalmasabb az agy minden fegyverénél és leigazza az uralkodót ép úgy, mint a kis hegyi pásztort; szép és rut, akinek az Isten azt az örökké zakatoló, veszedelmes jószágot, a szívet megadta, egyformán rabja annak minden különbség nélkül.

A szív tehát az egyedüli, mely lerombolja a válaszfalakat még a szép és rut közt is. És ez jól van így. Mert igaz ugyan, hogy ha a csunya nők ki lennének zárva a boldogság édenéből, a mi rettenetes igazságtalanság volna, még akkor is feltalálhatnák kárpótlásukat a komoly foglalkozásokban, melyekre különösen ma sok alkalom nyílik. Hiszen már a családban, az elemi iskolában kizárólag csak az élet ugynevezett harcát és anyagi küzdelmeit ellen oktatják a gyermekeket. És így a diplomás kisasszonyok száma légió! Maholnap több lesz nálunk a tanítónő, mint a kis, vagy felső leány, — és több a kékharisnya, mint az élet igazi költészete — a nő! És ha így haladunk minden téren, maholnap a falusi baktortól is legalább vicinális doktorátust fog követelni a jövő darabont vagy az azt felváltó koalíciós kormányzat. Ez a küzdelem az élettel szülte azt, hogy a postás és vasutas, de hát még a tanító kisasszonyok közt is ma már nagyon sok szép és kedves teremtés van — bárha még ma is gyakrabban keres hivatalt az, aki nem reméli a családi élet szűk körén belül a boldogulást. Az orvosi pályára pedig hihetőleg csak a nem szépek mennek, — ámbar ki tudja?

Legyen azonban bármiként, mondjanak a csunya nőkről bármit, a szeretet mindenre kisugárzó fénye ragyogó glóriával vonja be még a leg-
rutabbar arcot is.

Nem soká veszem már igénybe kitüntető türelmüket, de mielőtt befejezném fecsegésemet, még egy mesét kell elmondanom.

A minap beköszöntött hozzám egy vidéki atyafi.

— Na jó napot! Mi jót hozott? — kérdém tőle.

— Hát csak benéztem — szólt Bürge János, mert ő volt a látogató — meg aztán egy kérésem is vóna.

— Na csak ki vele! — biztattam jóindulattal.

— Hát a minap — kezdő Bürge fejkarva — hazagyünüm az oskolából a fiam, a Janesi, Gyertyaszentelőkor mult 7 éves, oszt aszongya: Tugya-e kee édős apám, mit mondott az oskolába a tanító ur? Nyakonverem erre a kölyköt — mert nem szeretem, ha munka közbe bizergálnak, oszt kérdem: Hát mit? A kölök rini kezd, oszt aszongya: Hát aszonta, hogy azt minden gatyás ember tudja, hogy mi az a visszaható ige. Mivel kee édős apám gatyás ember, mongya meg hát kee, mert én nem tom! Jobb vóna — mondok — ha a libák után néznél, mint hogy ilyen számárságon évődöl. De mivel a kölök igen okvetetlenkedett, hát megígértem — mondok — majd a betivásárkor megmondom. De hát

bion magam sem tom, hogy mi fán termett az a fránya visszaható ige, azért kéröm köteles tisztelettel, mondaná meg a tekintetes ur, mer maga biztos hogy tudja.

Ekkora bizalom bizonyára mást is megindított volna, nem esupán engem. S fel is tettem, hogy segíték a népen és kiragadom a tudatlanság homályából — legalább is a visszaható ige nézve. De miként eszközöljem ezt?

Világos, hogy a legnépszerűbb nyelven kell szólanom, különben meg nem ért, s még azt híreszteli majd rólam a faluban, hogy csak oly számár vagyok, mint ő.

Rövid gondolkodás után Bürgéhez fordultam:

— Tudja kend, hogy mi az a mosdás?

— Hallottam hírét! — felelt végtelen megvetéssel.

— De tán mosdott is kend életében vagy egyszer? — Kérdém felháborodva.

— Nem igen. Meg minek is? Apáám se sokat mosdózott.

Láttam, hogy így nem boldogulok, máskép kezdtem.

— Van kendnek birkája?

— Hász egy-kettő csak akad! — szólt büszkén.

— Na lássa! — és szokta azokat néha fűroszteni? — firtattam tovább.

— Mit? Hogy csak néha? Hát olyan rossz gazdának néz az ur engemet?

— Helyes! Hát mit csinál a birkával, mikor fűroszti?

— Hát — mosom.

— Nahát! Ez a mosás a eselekvés. A eselekvést meg igeünk hívjuk.

— Hát ha én birkát mosok, az a eselekvő ige? — kérdé bizalmatlanul.

— Persze hogy az! Hát nem elég világosan mondtam?

— Értem, iszen értem, — sóhajtott fejesővalva Bürge.

— Nos, ha most kend mosdik, akkor mit csinál?

— De már azt nem teszem! — tiltakozék Bürge.

— Pedig okosan tenné, ha megtenné, mert tisztaság, egészség. — Ha tehát kend mosdik, akkor azt eselekszi, hogy kezébe vesz egy darab szappant, azzal megdörögöli az areát, aztán vízzel lemossa. Mit gondol, ez esetben kire hat a maga eselekvése.

— Hát a szappanra!

— Nem!

— Akkor a vízre!

— Arra sem. Sem a szappanra, nem is a vízre, hanem magára.

— Ájn e! báméskódék Bürge.

— Igen is, folytattam szónoki hévvel, mivel ezen eselekvése magamagára visszahat, nevezzük az ilyen eselekvést jelentő igt visszaható igeünk. Nos érti már? Elég világosan szóltam.

— Értem, hát persze, hogy értem! — szólt busan Bürge — Köszönöm ássan, majd megszögölöm. Istennek ajánlom! — s ezzel elkotródott.

* * *

Egész büszke voltam az elért eredményre, de később hallottam meg, hogy nem igen volt miért. Bürge János ugyanis tölem egyenesen haza hajtott s a mint bekanyarodott szekere a kapun, elordította magát.

— Hun vagy Janesi?

Ehun-e — szólt elébujva a gyerek.

— Na kölök, tudod-e, mi fán terem a visszaható ige?

— Hát honnan tunnám!

— Na gyere hát megtanítalak.

Ezzel nyakon ragadta a Janesit s minden kapálódzása dacára a kuthoz huroolta, ott bedörögölte a képét — de alaposan, és a szappan habjától már már fuldoló esemet fejté bele mártogatta a vizes vályuba. S hogy eljárását bekoronázza, alaposan elesépelte a vadul ordító gyereket.

— Na — szólt izzadó homlokát törölgetve — hát e vót a visszaható ige. Értötöd?

Hogy megértette-e Janesi és hogy fordult-e még többet apjához nyelvészeti kérdésekkel, most már nem is lényeges; annál is inkább, mert több mint valószínű, hogy magam is ilyen visszaható ige formájú állapotba kerültem. Mert mentegessem magam bármiként, magyarázom thémám intencióit a legnemesebb szándékkal, ezen thémám saját magamra fog visszahatni. Meinék rá fogadást ajánlani, hogy úgy járok

mint Bürge Janesi, ha nem is a kuthál mosdatnak meg, de eláztatnak és szappan gyanánt majd ezt a kijelentés alkalmazzák:

— Na hiszen éppen ilyen kinézésű alak mer még csunya nőkről beszélni!?

De azért ne haragudjanak rám. Kutya makaes természetem van és most is megmaradok a mellett, hogy van csunya nő, nem lehet eltagnani. De ha kutainánk, hogy ki az a csunya nő, úgy járnánk, mint mikor öreg asszonyt keresünk. Olyant se lelünk soha, csak fiatalit.

Egyetlen egy esetben szünik meg a csunya csunya lenni, a mikor a mindenért kiengesztelő, mindent kényeztető anyai szeretet boldogítja a szívet. Az szelidekké, sőt vonzókká teszi a rut vonásokat is; édessé a szót, igazzóvó a mosolyt és kedvessé az egész lényt.

Mert higgyék el nekem kedves hallgatóim, csunya kisdédet, csunya lányt, csunya menyasszonyt láthattunk már — de egyet még nem láttam, és nem fognak önök sem látni soha: . . . csunya anyát.

Nyilt tér.*)

Med univ.

Dr BLUM ROBERT

az összes orvostudományok tudora,

fogorvos

Budapestről f. hó 19-től 10 napon át
rendel az »Arany Bárány« szállodában
naponta 9 órától 5-ig.

Állandó lakás: VI. Andrassy-ut 9.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác

Fenyő tutajfa eladás

500 és 1000 m. 3-es részletekben.

A bustyaházi m. kir. erdőhivatal iró-
dájában, — a felsőszinéveri m. kir. erdő-
gondnokságból származó 24,000 m³.
fenyő haszonfa, 500 és 1000 m³-es
részletekben való eladására — meghir-
detett és 1908. évi március hó 18-án
d. e. 10 órára kitűzött árverés, folyó évi
április hó 1-én d. e. 10 órára halasz-
tatott el.

**Magy. Kir. Földművelésügyi
miniszter.**

111./v. 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi
LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírre
teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbiróság 40.
számu végzése által Fatér Ferenc végrehajtató
jávára Horváth Vince ellen 54 K tőke,
ennek 1907. évi november hó 12-től járó 5%
kamattja, úgy járulékal erejéig elrendelt kielégi-
tési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt
900 K becsült lovak és tehénből álló ingóságok
nyilvános árverés útján leendő eladása elren-
deltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Nagy-
Lengyelen leendő eszközülésére 1908. év már-
cius hó 16. napjának délután 2 órája határ-
időül kitűzetik és ahhoz a venai szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881.
évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet
ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi IX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1908. évi febr. hó 26.
napján.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Szőlőoltványok.

Fajtisza Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökéretű, olványokat felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Siankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány	80 K
1000 „ gyökeres I. osztály, 2 éves	180 „
1000 „ II. osztály	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
Gyöngyös, (Hevesm.)

Eladó

Gazdaságom felosztása miatt az összes gazdasági holt felszerelések, u. m. **gépek, ekék, szekerek, lószerszámok** stb. mind a legjobb karban **eladók.**

Id. Thassy Imre
Zalalövő, vasuti állomás.

Eladó

a Szeglet-utca 2. sz. a ház igen kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebbet

VAJDA EMILNÉ
ZALAEGERSZEGEN.

Eladó bognárszerszámfa, urodalmi készítésű.

- 4000 darab bükkfa keréktalp, kinagyolva egy és két talpat kiadó darabokban. Egy talpnak való ára **40**, két talpnek való ára **80 fillér.**
- 4000 darab cserfa kerékküllő darabonként **12 fillér.** Továbbá:

mezei vasuti talpdeszka

1500 db. mult évi készítésű tölgy- és akácfaából fűrészelve 110 hosszú, 20 széles és 5 centiméter vastag méretben, darabonként **80 fillér.**

Ajánlatok kéretnek

Paál Viktor

urod. számtartóhoz Zalaszentgrót.

Jó étvágya lesz,

ha Kaiser

fodormenta cukorkáit

használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Nékülözhetetlen emésztési zavaroknál, étvágytalanságnál, gyomor-fájásnál stb. Údító és élénkítő szer.

Egy csomag 20 és 40 f **Schmidt Győző** cukrászatában és **Kaszter Sándor** gyógyszerárában Zalaegerszegen.

Budapesttől egy órányira.

Ócsa község közelében a vasuti állomástól 3 kilométerre, — az új vasuti megállóhelytől 1 kilométerre circa 600 magyar hold parcellákban

eladó,

5 holdtól feljebb, holdankint 150—160 forintig.

Szőlőtelepítésre is rendkívül alkalmas.

Bővebb felvilágosítást ad:

Farkas László tulajdonos
(lakik **Felsőbabád**, u. p. **Ócsa**, Pestmegye.)

Magán építő iparos iskola,

előkészítő tanfolyam, kőműves, ács, kőfaragó és építőmesteri vizsgához biztos sikerrel. Vázlatok, tervezések, felülvizsgálások, becslések és statisztikai számításokkal elfogad

Vági József

műépítész igazgató.

VIII. ker. Baross-tér, 17. sz. Budapest.

Szőlőoltványok

miniszterileg előirt minőségben, 22 faj csemege, 28 borfajban, háromféle alanyon, **fajtisztán, meszes talajra is.**

Gyökeres vessző Portalis, Solonis, Monticola; Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. és 2 kapható:

Vállalati szőlőtelepnel Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419.000 oltvány, 25.000 gyökeres.

Árlap ingyen.

AZ INTÉZŐSEG.

Kiadó földbirtok.

Kerkakálócán özv. Simon Pálné tulajdonát képező

217 m. hold birtok,

amelyből 80 hold szántó, 21 hold rét, 20 hold szántónak használható irtás, — a többi erdő és legelő — szép urilakkal, konyhakerttel, eselédházzal, istállóval **1908. évi október hó elsejére**

bérbe adó.

A birtok nagyon jó karban van, közel a zalalövői és lenti vasuti állomásokhoz. Tudakozódni lehet levélben is. Cim:

özv. SIMON PÁLNÉ

Kerkakálócza, u. p. Zalabaksa.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület Áruraktára.

Ajánlja a tavaszi szükséglet fedezésére a termelő ólomzárjával ellátott

eredeti qedlinburgi

répmagvait, nemkülönben **valódi aussigi rézgálicot, raffiaháncsot** és minden egyéb gazdasági szükségleteket.

Tekintettel a nyári idény alatt összetörődni szokott rendelésekre ajánljuk, hogy az igen tisztelt gazdaközönség a cséplőgépekhez szükséges **olaj, továbbé gépenőcs, zsák és ponyva** szükségletét már most fedezze vagy legalább is előjegyeztesse.

Rendes szükségletek fedezésénél a raktáron lévő jó minőségű árukat szolgáltatjuk ki, míg nagyobb rendeléseknél vagy egész évi szükséglet fedezésénél külön mintákkal és árajánlattal is szolgálunk.

Levélbeli megkeresések a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülethez címzendők.

Sárközy Viktor,

g. e. titkár az áruraktár kezelője.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel értesítem az építető közönséget, hogy Budapestben a felsőbb ipariskolát elvégeztem, a kereskedelmi m. kir. miniszterium rendelete alapján Budapestben megtartott vizsgálaton 930/908. sz. bizonyítványt nyertem, ennél fogva ezentúl vállalatimat, mint önálló mester fogom vezetni.

Elvállalok bármiféle építési munkákat a legkisebbtől a legmagasabb építményekig.

A kőműves és ács mesteri vizsgára hat hét alatt biztos sikerrel előkészítek.

Tisztelettel kérem az építető közönség szives megbízásait és pártfogását.

Tisztelettel maradok

Bölcsföldy F. János

képesített kőművesmester és építési vállalkozó Zalaegerszegen.

Vadászok figyelmébe!

Fegyverek, revolverek 30—50 százalékkal olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet!

Halászat-, vadászati, torna vivó és egyéb sportcikkek állandó raktára.

Földesi L.

fegyver és sportcikk üzlete. Budapest, VII. Rákóczy-ut 6.

Naponta száz csomagot küldök vidékre!

! Eladó szőlővessző !

Riparia portalis I- és II. osztályu nagyobb mennyiségben eladó, a Gálafeji szőlőtelepen átvéve.

Skublics Károly

földbirtokos, Besenyő.

Kereskedők

figyelmébe!

A »Tolnanémedii első posztó cipőgyár« cég tulajdonosa: **Rosenfeld Mór** az új idény alkalmával ajánlja a valódi és legjobban elkészített posztó és hunya cipőit legolcsóbban.

Az őrségi szarvasmarhájának szépsége és erőteljességénél fogva még a külföldiek előtt is ismeretes, kik egyetlen vásárt sem mulasztanak el, hogy még tenyészállatokat is jó áron ne vásároljanak. Ezt pedig az

őrségi általános

táppor

alkalmazása által érik el. Tegyen minden állattartó gazda ezzel kísérletet és meg fog győződni, hogy nemesek szarvasmarhái, de lovai és juhái az emésztési zavarokból eredő étvágytalanságban nem fognak szenvedni, sőt erőben és husban gyarapodni fognak. A tehének tejelését pedig nagyban fokozza.

Kis doboz ára 70 fillér, nagy doboz ára 1 K 40 fillér.

Postacsomag 12 kis vagy 6 nagy dobozzal utánvét és bérmentes szállítás mellett 8 K 50 f.

Megrendelhető:

Saxinger Ottó

gyógyszerésznél Óriszentpéteren

Vadászok figyelmébe!!

A vadászati szünetidő alkalmával elvállalom a fegyverek szakszertű javítását, barnítását, valamint átalakításokat.

Kerékpárosok figyelmébe!

Raktáron új és jól javított **kerékpárok**, valamint hozzá mindennemű alkatrészek.

Raktáron **varrógépek**, **vadászfegyverek**, **gramofonok** (beszélőgépek), **takarék-tűzhelyek**, **villany csengő** felszerelésekből és mindennemű **diszmi-lakatos** munkák.

Horváth Imre

kereskedő műlakatos és fegyverműves Zalaegerszegen.

Legjobb szőlőajtványok igen olcsón eladók.

Fajtisza Riparia Portalison készült fehér borkétfajta: Olasz Rizling, Slankamenka, Furmint, Kövidinka, Leányka, Sárfehér, Mézes fehér, Ezerjóf, Muscat, Ottonel, Mirkovácsi, Juhfark, Bakator, **vörös borkétfajta:** Nagyburgundi, Oportó, Nemes kadarka; **csemegefajta:** fehér Chasselas, piros Chasselas, Passatutti, Mézes fehér, Oportó, Muskotályok, Ezeréves, Kossuth Lajos stb. bő és igen bőtermő fajokban kaphatók:

I. oszt. gyökerező fásoltvány — — — ezre 100 ft

II. „ „ — — — — — 45 „

I. „ „ zöldoltvány új ültetésre „ 80 „

I. „ sima „ — — — — — 40 „

Igen erős gyökézzel 2 éves gyökerező zöldoltványok kiválóan régi szőlők hiányának pótlására 10 darab 1 ft 10 kr., 100 drb10 ft 1000 drb 95 ft.

I. oszt. sima Riparia Portalis — — — — — 10 ft

II. „ „ — — — — — 4 „

I. „ gyökerező „ — — — — — 20 „

II. „ „ — — — — — 12 „

2 éves „ „ — — — — — 20 „

Elfogadok megrendelést **azonnali**, vagy **tavaszi** szállításra, előlegül az ár 1/3 részét kérem, a többit utánveszem.

A megeredésért felelősséget vállalok.

Csepány Mihály

Gyöngyös, Kálvária part alatt.

Borsepröt

bármily mennyiségben a legmagasabb áron veszek

Reich Samu

pálinkafőzde tulajdonos Zalaegerszeg

Kazinczy-tér, Városház mellett.

Felhívás!

Női kalapok

megrendelését, alakítását és diszítését olcsón a legszebb kivitelben és pontosan végzi

Pollák Edéné

divatárúsnő Zalaegerszeg fő-utca

Horváth Miklós-féle ház a lakásban.

Gyászkalapok készítését azonnal végzi.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus ZALAEGERSZEGEN.

Telefon sz. 43.

KÉSZIT:

Furrott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít.

Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.

Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Mindennemű **gépjavítást** szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Új és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.

Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékkel vagy anélkül.

Vízvezetékek és csatornázások létesítését házak, kertek, ipartelep-pek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.

Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat.

Hibás berendezéseket kezesseg mellett átalakít.

Győződjön meg

mindenki, mily olcsó árban szerezhettek be nálam a legremekesebb csipke és selyem diszárak, melyeket kedvező vétel révén s a túl nagy raktár végett mesés olcsón hozok forgalomban. Még kb. 5000 mir. csipke jön eladás alá s rendkívül sok selyem disz minden szín, ár és mintába.

Ezenkívül leszállított árban kerül eladásra körülbelül

1000 szerviz-pohár

különböleg nagyság s mintában, — férfi nyakkendő különböző formákban, melyeket kiárúsítok 1 korona helyett 75 fillér, 1.50 kor. helyett 1.10 kor. 6 pár jó férfi vagy női harisnya egyszerű 2.80 kor. csikos 70 fillér és 1 kor. a legszebb fajtákból. Kitűnő női derék fűzők 2—15 kor. között. 3 drb. ibolya glicerin szappan 1.50 kor. — Képkerekek, zsebkezdők, ingek, cipők stb.

Legolesőbban beszerezhetők:

DEUTSCH HERMAN
KÖZPONTI ÁRUHÁZBAN
ZALAEGERSEGEN.

NOXIN

A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalmazott
KULCSZÁL

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Petőfi-utcában, a villamos telep mellett

egy házhely eladó.

Bővebbet Kaszás borbélynál
Zalaegerszegen, Kossuth Lajos-u.

Fenyőtutajfa eladás

1000 és 500 köbméteres részletekben

A máramaroszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületében eladásra kerülő fenyő tutajfára 1908. évi március hó 16-ára kitűzött árverés

1908. évi március hó 30-án

fog megtartatni.

M. kir. erdőigazgatóság.

JUHÁSZ LAJOS

villanyerőre berendezett gép- és electrotechnikai műhelye ZALAEGERSEGEN,
Batthyány-utca 9. szám.

Elvállal villany, acetylen és minden egyéb világítási berendezéseket. Villanyos csengők, távbeszélők, villámhárítók felállítását és javítását.

A gépészet terén előforduló mindenféle munkálatokat.

Motorok és kerékpárok javítását és galvanizálást.

Minden vevő,

aki 10 korona értékű bevásárlást eszközöl

MARTON MÁRKUSZ

(WEINBERGER H. ÉS FIA UTÓDA)

▲ ▲ **URI- ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN,** ▲ ▲
egy életnagyságu képet kap ajándékba.

Ugyanott az idény előre haladottsága miatt női- és gyermekkabátok, boák, szövetek stb. árak leszállított árban árusítatnak el.

ZALAEGERSEGEN, a megyeházzal szemben, dr. Obersohn ház.

T. c.

Szíves figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek, minden néven nevezendő régi kályhák átalakítási munkálatát, valamint az ismert szabadalmazott „REFORM” fatüzelésre alakítandó kályhák, legelőszerebben a tavasz mentén eszközöltetni. Megjegyzésül felhívjuk, hogy a legégszesegebb és legtisztább otthont csakis az ismert szab. „REFORM” fatüzeléses kályhák szolgáltatják.

Kiváló tisztelettel

HARDTMUTH L. és C.

Budapest, VI., Andrassy-ut 6. sz.

Ha elegánsan és olcsón akar a tavasszal öltözködni úgy forduljon

a „Kalap Király”-hoz,

mert neki óriási raktára van

kalap-, ing-, nyakkendő-, férfi és gyermek öltönyök és felöltőkből.

Dus választék valódi amerikai, schewreaux férfi, női, gyermek cipőkben!

Megtekinthető vétel kényszer nélkül!

Pontos kiszolgálás!

Olcsó árak!

Mély tisztelettel

Korein Viktor.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle
pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Kivánatra házhoz megyek.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **a tavasi idényre, nagyválasztéku hazai és angol szöveteim megérkeztek,** amelyeket a nagyérdemű közönség szíves rendelkezésére bocsátok. Szakmámban a legelső helyet foglalom el, amit az eddigi szíves megrendelőim elismerő és dicsérő leveleivel tudok igazolni. A legújabb angol és francia divatot ismét elsajátítottam: **Antonin Muran Tailleur Professzor** urnál Bécsben való időzésem alatt. Ezek után a nagyérdemű közönség szíves megrendeléseit és pártfogását kérve maradtam; alázatos szolgálója
Schneider Antal
férfi szabó,
a londoni, berlini és drezdai szabászati akadémia állandó beltagja,
Zalaegerszeg, Kazinczy-tér.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

Védjegy: „Hergony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Hergony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszor, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult kőszvényei, csúznál és meghűtésenkél bedörzselés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Hergony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török István** gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Ellenbathatás: 5 neu. Mindennapi szétkötés.

D. Horváth Győző

vas-, fűszer- és deszkakereskedése Zalaegerszegen.

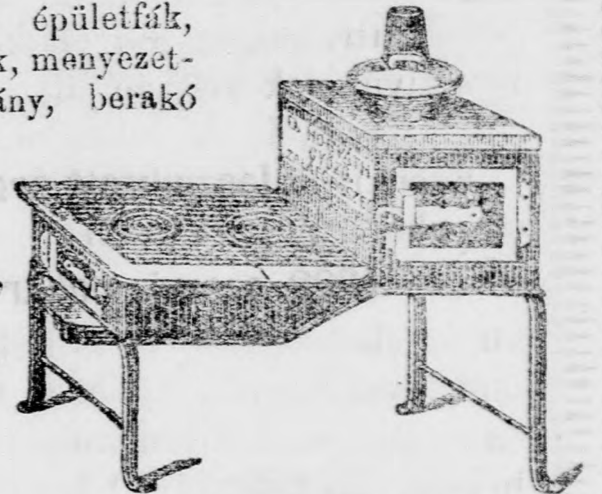
Ajánlja rendezett raktárát, szelid és pontos kiszolgálás mellett.

GAZDASÁGHOZ rudvasak, ekerészek, láncok, gazdasági összes szerszámok, kisebb gépek, vetőmagvak.

HÁZTARTÁSHOZ konyhaedények, solingeni acél áruk, fűszerek, kitűnő theák, rumok.

ÉPÍTKEZÉSHEZ karinthiai deszkák, lécek, épületfák, faszindely, vízhatlan cementek, menyezett-nád, elszigetelő és tetőkátránylemezek, karbolineum, kátrány, berakó és kész takaréktűzhelyek, kályhák, épületvasalások, összes festék, kence, lag és olajak.

VADÁSZATI CIKKEK: töltények, hüvelyek, forgópisztolyok, vadászfegyverek stb.

OH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

EGGER mellpasztillái
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fil.
Pó- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“ gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható Zalaegerszegen: Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: Kossa Gusztáv, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerárjaiban.

Tenyészbikavásár.

A vas megyei gazdasági egyesület f. évi április hó 1-én és 2-án Szombathelyen tenyészbika vásárt rendez, mely alkalommal eladásra kerül 100—120 darab részben tiszta vérű, részben félvér simmenthali fajta tenyészbika. A vásárban minden megszerítés nélkül bárki részt vehet.

Szombathely, 1908. márc. hó.

A vas megyei gazdasági egyesület elnöksége.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —30, —60, 1— és 2— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

csakis **poloskák** ellen üvegekben —40, —80, 1-20, 2 60 és 5— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, VI. ker., Kossuth-utca 1.

Kapható Zalaegerszegen Gyarmati Vilmosnál.